



GEMEENTE MAAKT PUINHOOP VAN RUIMTELIJKE ORDERING JACOBIJNERKERKHOF

LIWWADDERS OKTOBER 2025

NEEM MEE
ÉCHT ALLES OVER LEEUWARDEN

LIWWADDERS



HET GEHEIM VAN LEKKUM:
ER MOET HIER NIKS VERANDEREN

De Vijf Sinnen DE OUDE RECEPTEN VAN MIJN VADER PAG 3	Kor Kuperus REGELMATIG EEN DIKKE PLUIM PAG 6	Nico Bakker DE VOET NIET VERONACHTZAMEN PAG 10	Marijke Tolsma OVER 5 JAAR? NOG EEN ZAAK ERBIJ PAG 11	Jacob Vierkant DE BRES WERKT ZONDER SUBSIDIE PAG 14
--	--	--	---	---

BEWONERS VOORMALIG DIACONESSENZIEKENHUIS WILLEN 'IJZER' BEHOUDEN



Thuisopticiens
Friesland



UW OPTICIEN AAN HUIS

Voor een afspraak of meer informatie belt u met 0518-850125
of kijk op de website: www.thuisopticiensfriesland.nl



Eetcafé De Lachende Koe
Leeuwarden

In-Koe-Sief

kiezen van de kaart

2 gangen	€29,-*
3 gangen	€33,-*

inclusief onbeperkt
bier/wijn/fris

*Vrijdag €2,- toeslag, zaterdag €3,- toeslag

Diner actie!

3-gangen diner
voor de prijs van
2-gangen diner
in-koe-sief*

*Vrijdag €2,- toeslag,
zaterdag €3,- toeslag



*Eetcafé
De Lachende Koe!*



Reserveren: telefonisch of via whatsapp
06 20 72 70 88 | info@dekoeleeuwarden.nl
Grote Hoogstraat 16-20 | Leeuwarden

HOME
MADE
BY



PERSOONLIJK INTERIEURADVIES

Maak een afspraak voor een **Design Date** en
ontvang onze gratis stijlguides.

DE BOER

WOONPROFESSIONALS LEEUWARDEN

SCHRANS 131 | 8932 ND LEEUWARDEN
WWW.WOONPROFESSIONALDEBOER.NL

**AFVALCONTAINER HUREN
IN LEEUWARDEN E.O.?**



Afvalcontainer verhuur
(van 3m3 tot 40m3)

Milieustraat

Bedrijf & Particulier!



Einsteinweg 16 | Leeuwarden
058 213 1018 | info@oldehove-recycling.nl
www.oldehove-recycling.nl

Het is heel leuk om de oude recepten

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

van mijn vader te gebruiken. Dat maakt De Vijf Sinnen tot wat het is

‘We gaan even bij Kevin een hapje eten’, dat gemoedelijke en persoonlijke zit er nog altijd in bij restaurant De Vijf Sinnen in Weidum. Ondanks dat eigenaresse Daniëlle Buijs en haar zoon Joost na het overlijden van Kevin Wayne Wilks, chef-kok, man en vader, de formule wijzigden. ‘Eten à la carte is er niet meer mogelijk. We werken nu met verschillende popup-chefs. De chef kookt wat hijzelf leuk vindt om te koken. Vers en seizoensgebonden.’

Na het overlijden van Wilks midden in de coronaperiode veranderde er veel voor het restaurant in het kleine dorp ten zuiden van Leeuwarden. Daniëlle: ‘We vroegen ons af wat we met het restaurant moesten. We hadden geen plan B, maar dachten tegelijkertijd dat het ons zou gaan lukken om de zaak voort te zetten.’ Koks zoals Syb Zijlstra en Ilonca van der Ven boden hulp aan. ‘Een aantal koks was tijdens de coronaperiode zzp’er geworden en zij boden aan om in De Vijf Sinnen aan het werk te gaan.’ Joost: ‘Ik had mijn vader vaak geassisteerd en hoewel ik geen koksopleiding heb gehad – ik ben ook een techneut – ken ik de kneepjes van het vak en waardeer zijn ambachtelijkheid van werken.’ Daniëlle: ‘Kevin maakte alles zelf, van vers gebakken brood tot friandises. Hij had een enorme drive, passie en plezier in het koken. Hij heeft onder meer gewerkt in het Gleneagles Hotel in Schotland. Joost is meer kok dan hij denkt.’ Joost: ‘Het is heel leuk om de oude recepten van mijn vader weer te gebruiken en in een nieuw jasje te steken. Dat maakt De Vijf Sinnen tot wat het nu is. Voor groepen en partijen kook ik een seizoensgebonden menu geïnspireerd door deze recepten.’

De formule van een maandelijks wisselende popup-chef, min of meer uit nood geboren, slaat aan. Aankomend weekend zijn het Syb Zijlstra en Onno Pel van de



Smokey Basterds die onder andere de Tomahawk met chimichurri en zoete aardappel serveren. In november kookt Sanne Jager Thais en later die maand vertoont ook Sebastiaan van Stralen zijn kookkunsten in Weidum.

Daniëlle: ‘We plaatsten onlangs ons reclamebord buiten met daarop de aankondiging om Indonesisch te komen eten. We waren nog niet binnen of de telefoon ging al. Mensen uit het dorp waren verbaasd dat je Indonesisch bij ons kunt eten.’ Ook de

andere mogelijkheden van het sfeervolle restaurant zijn soms onbekend. Joost: ‘We hebben een hele mooie achterzaal met uitzicht op het vrije veld. Die is te huur voor bijeenkomsten (zakelijk, recepties, uitvaarten) vanaf tien personen. Ook is het restaurant beschikbaar voor groepen en partijen. We nemen maar één groep per keer aan om de privacy te waarborgen en zo kunnen we ons optimaal inzetten om de bijeenkomst te laten slagen.’ De restaurantgedeeltes kunnen zelfs gehuurd

worden waarbij de gast zijn eigen gerechten en dranken kan meenemen. Daniëlle: ‘De locatie wordt dan beschikbaar gesteld inclusief keuken, tafellinnen, bestek en het parkeren voor de deur is gratis. Wil men er een chef bij dan kunnen we een aanbevelen.’ Joost: ‘Je kunt dus in principe zakelijk of privé een zaal huren en zelf koken. We hebben inmiddels ook twee vaste kookclubs. Er is veel in overleg mogelijk.’ Daniëlle: ‘De eerste vraag die ik stel is: hoe ziet u de avond voor u?’

Joost: ‘In het wildseizoen hadden we hier David Rutgers, de Wilde Slager uit Groningen, een begrip in de Groninger hoofdstad. Hij maakte hier een vijfgangendiner met zijn wildproducten. Hij vond het prachtig om hier bij De Vijf Sinnen op locatie te koken. Het is mooi om zijn ambachtelijke producten te zien en te proeven. Zo rook ik zelf paling voor diverse restaurants en particulieren die het nog warm komen ophalen bij De Vijf Sinnen.’

DE STUDIE AAN DE HOGERE HOTELSCHOOL IN LEEUWARDEN BRACHT DANIËLLE BUIJS VAN ROTTERDAM NAAR LEEUWARDEN. TIJDENS EEN STAGEPERIODE IN ENGELAND ONTMOETTE ZE KEVIN WAYNE WILKS UIT MANCHESTER. IN LEEUWARDEN VIEL IN 1995 HUN OOG AANVANKELIJK OP HET KLEINE RESTAURANT DE NIEUWE LIEFDE IN DE BREEDSTRAAT, TOCH WERD HET DE VIJF SINNEN AAN DE HEGEDYK IN WEIDUM DAT ZE VAN HENNY WIELINGA KONDEN HUREN. NA DRIE JAAR WERDEN DE ONDERNEMERS EIGENAAR.

‘De eerste vraag die ik stel is: hoe ziet u de avond voor u?’

Het Stadsblad Liwwadders (sinds 1998) wordt gemaakt door: André Keikes, Aly van der Mark, Klaas Kasma, Henk Weiland, Luuk Inberg, Anton Feddema (vormgeving), Marchje Andringa (fotografie) en Andries Veldman (organisatie en acquisitie). Liwwadders verschijnt tien keer per jaar en wordt verspreid in de gemeente Leeuwarden en in de randgemeenten (zie op pagina 5). Daarnaast wordt de krant geplaatst op onze website www.liwwadders.nl Al onze activiteiten worden ondersteund door Facebook, Twitter, Instagram (Roosmarijn Haring) en een dagelijkse nieuwsbrief. Niet onvermeld mag blijven dat bepaalde advertentieverkopers misbruik maken van onze titel. Er is maar één Stadsblad Liwwadders en dat hebt u nu in handen. Een krant die lezers, middenstanders, vrijwilligers en kunstenaars serieus neemt. Wilt u communiceren met deze groepen, bel dan naar Andries Veldman (058-2133138) of mail naar info@liwwadders.nl Stadsblad Liwwadders wordt gedrukt bij Flevodruk in Harlingen.

!!OPROEP!!

WIE (JONG OF OUD, M/V/X) HEEFT ZIN OM ARTIKELEN TE SCHRIJVEN VOOR LIWWADDERS? KIES JE EIGEN ONDERWERP OF SCHUIF AAN BIJ ONZE GEZELLIGE REDACTIEVERGADERING.

REACTIE NAAR [INFO@LIWWADDERS.NL](mailto:info@liwwadders.nl) OF BEL NAAR TEL. 058-2133138

liwwadders

* BEZOEK DAGELIJKS ONZE WEBSITE **LIWWADDERS.NL** VOOR HET FIJNE LIWWADDER NIEUWS

*Wie een beetje ruim wil wonen kan nu terecht aan de Emmakade, waar het woonhuis met toebehoren van notaris **HYLKE WIERDA** te koop staat. Even binnenkijken op Funda en je proeft de sfeer. Of het er gezellig is durven we niet te zeggen. Koopprijs 1,5 miljoen. Het is een heel bedrag, maar voor een eenvoudig woninkje in de Cronjéstraat is de vraagprijs ook al 305.000 euro. Ik wist niet wat ik zag, aldus buurbewoner **FELIX HEEGER**. Wierda is vorig jaar op 86-jarige leeftijd overleden.

*De FNP zit goed bij kas. De partij, die voor het eerst met **AANT JELLE SOEP-BOER** meedoet aan de landelijke verkiezingen, heeft een nalatenschap van vele tonnen gekregen van **BERTUS JANS POSTMA**. Postma, in 2023 overleden, was er medeverantwoordelijk voor dat de Friese wateren Friese namen kregen. Binnen de partij is discussie ontstaan over de besteding van de nalatenschap.

*Verhuisberichten: Makelaardij **HOEKSTRA** verlaat het monumentale pand aan de Willemskade (voorheen het Landbouwhuis) en betreft het hoek-

Al 27 jaar iedere dag verse berichten

pand Sophialaan met Lange Markstraat, het voormalige witte FBTO-kantoor. Projectontwikkelaar **KUIN** verlaat de monumentale villa (voorheen advocatenkantoor Tuinman) aan de Sophialaan en verkast naar de Achmeatoren.

*Projectontwikkelaar **SYTSE BOUWER** (Doen is het nieuwe denken), rijk geworden (samen met **HANS VAN DEN BRUG**) met de verkoop van GroenLeven (zonnepanelen) gaat 250 woningen bouwen op het Halbertsmaterrein in Grou. Bouwer investeerde eerder in de zandafgraving bij Steenwijk en in een groeve in Duitsland. Bouwer houdt kantoor in de monumentale villa aan de Sophialaan hoek Willemskade, naast Kuin.

*Zeven winkeltjes in de voormalige gevangenis Blokhuispoort geven er de brui aan. Ze stoppen of verhuizen naar een betere locatie. Ook Firda is inmiddels uit de Blokhuispoort verdwenen. Firda blijft overigens investeren in vastgoed. De middelbare school blijkt de gebou-

wen in het Cambuurstadion te hebben gekocht. Aankoopprijs 20 miljoen. De afdeling voorlichting die vrijdag zou terugbellen was waarschijnlijk al op weg naar de stacaravan. Wordt vervolgd.

*Vier criminelen zijn vorige week actief geweest in winkelcentrum Bilgaard. Bij snackbar **MONTANA** werd de kassa gestolen met daarin 200 euro. Kapper **AMI** kon een schadepost van 6000 euro noteren. Bij Tako en café Bilgaard werd ook een poging gewaagd om binnen te komen. Dat is niet gelukt. Montana heeft beelden geplaatst op Facebook.

*Krijgt Leeuwarden weer een nieuwe popzaal? Dat zou zomaar kunnen nu het oude bioscoopcomplex Tivoli aan de Nieuwestad weer tot bloei komt. Hier legde **BOBBY VEENSTRA** vrijdag de loper uit voor een partijtje in de foyer. De plannen voor Tivoli zijn enorm. Veenstra spande zich enkele jaren geleden in voor het behoud van Zalen Schaaf. Nog altijd vindt hij het jammer dat dit niet is doorgegaan. Concurrerende plannen

gingen als een nachtkaaars uit, maar Bobby zet door. Binnenkort meer hierover in het Stadsblad Liwwadders.

*Het is wat stil rond de actie tot behoud van de Bonifatiuskerk. Maar ingewijden laten weten dat het langzaam de goede kant op gaat. Voorlopig richt actievoerder **FRANS JANSEN** zich op een bijzonder jubileum. Op 3 januari volgend jaar is het namelijk precies 50 jaar geleden dat de torenspits van de kerk naar beneden kwam. Tijd voor een feestje, aldus Jansen, die onlangs de klok weer gelijk liet lopen nadat die tijdens de grote stroomstoring van slag was geraakt.

*Het blijft aanmodderen met de bezorging van de Leeuwarder Courant. **HALBE KUIPERS** van de Tjessingawei trok onlangs weer aan de bel omdat hij zijn zaterdagse kant niet of te laat kreeg. Wille se me un digitaal abonnement ansmere! Dat wil ik niet. Ook **HANNEKE HOOGENBERG** van het Herenwaltje is boos, maar iets minder dan eerst. Na klachten over de bezorging krijgt zij nu korting. Deze korting zei men te geven omdat ze al meer dan 35 jaar 'lid' is van de krant.

Krijgt Leeuwarden weer een nieuwe popzaal? Dat zou zomaar kunnen.

KLAAS K. TE L. Terwijl ik dit schrijf is mijn buurvrouw bij me in de weer met een stofzuiger. Veel gelukkiger kun je toch niet zijn

Mijn ouders hadden me toch anders op moeten voeden, denk ik, terwijl ik op het laptopschermje naar mijn bankrekening kijk. In huize Kasma was geld geen groot issue. Als er geld is, kun je wat kopen en als er geen geld is, koop je niets. Zo ben ik opgegroeid en zo heb ik ook altijd geleefd. En dat ik nu naar mijn banksaldo kijk, komt alleen omdat er vorige week in de krant stond dat er in Nederland ieder jaar meer miljonairs bij komen. Maar als ik zo naar mijn bankrekening kijk, gaat die eerder richting nul dan richting miljoen. Wat kan ik daar eens aan doen, denk ik als ik uitlog.

Nou ja, een mens heeft geen dikke bankrekening nodig om gelukkig te zijn, weet ik. Ook nu ben ik volmaakt gelukkig. Ik woon in een piepklein appartementje op één van de mooiste locaties van de stad, ik heb geen vrouw of vriendin meer, als ik met een hond wil lopen, leen ik er eentje en terwijl ik dit schrijf is mijn buurvrouw bij me in de weer met een stofzuiger. Veel gelukkiger kun je toch niet zijn. Alleen die bankrekening, daar moet ik wat aan doen.

Een paar weken geleden heb ik een lezing gevolgd van een man van mijn leeftijd die multimiljonair is, maar van hem ben ik niets wijzer geworden. Hij had het alleen maar over de goede doelen waaraan hij doneert. Heel sympathiek natuurlijk. Dat die giften ook aftrekbaar zijn van de belasting heeft hij niet genoemd. Op Google tik ik in: hoe wordt een mens miljonair? Ik zie de site van Nationale Nederlanden en die beginnen met het advies

aan arme sloebers zoals ik om het idee te laten varen. Je moet niet meteen miljonair willen worden, staat er op hun site, maar begin maar een 'tonnair' te worden. Een tonnair heeft één of meerdere tonnen op de bank. Nou is honderdduizend voor mij ook geen misselijk bedrag, maar het is natuurlijk geen miljoen. Maar deze verzekeraar komt wel met vier stappen die je moet volgen om je bankrekening op te krikken. En als die eerste honderdduizend euro's er zijn, komen die andere negenhonderdduizend ook wel, schat ik zo in.

Stap 1 is volgens de verzekeraar een doel bepalen. Wat wil je met je miljoen euro's doen? Mij lijkt dat van latere zorg, maar ik ben dan ook geen miljonair geworden. Ik koop er een boekenwinkel van, besluit ik. Ik hou van boeken en met een miljoen heb ik voor zo'n boekenwinkeltje geen klanten nodig. Dan kan ik mooi gaan zitten lezen. Stap 2 is budgetteren en besparen. Nou, dat kan ik goed. Met enkel mijn AOW bespaar ik al als een gek, veel ruimte is er ook niet. Voorlopig zie ik de ton nog niet dichterbijkomen door de adviezen van deze verzekeraar. Als ik voor mijn dood nog tonnair wil worden, lukt dat niet met besparen op boodschappen en dergelijke. De overige twee adviezen klik ik maar weg. Daar heb ik geen zin meer in.

De buurvrouw vraagt of ik mijn voeten wil optillen. Zij wil daar met de stofzuiger bij. Hoe zou jij dit aanpakken, vraag ik haar. Ik wil miljonair worden, maar de adviseur van de Nationale Nederlanden adviseert me eerst met

een ton op de bank te beginnen. Je zou een bank kunnen overvallen, zegt ze. Doe even normaal buuf, je hebt te veel Netflixfilms gekeken. Weet je niks anders? Ze doet de stofzuiger even uit voor het antwoord. Je moet een oudere vrouw met veel geld trouwen. Daarna zet ze de stofzuiger weer aan. Ze is niet geïnteresseerd in mijn reactie. Als ik een oudere vrouw trouw met veel geld is op mijn leeftijd de kans groot dat ik eerst ga, denk ik. En mocht dat niet zo zijn, dan moet ik toch minstens een aantal jaren met haar doorbrengen voor ik de poet kan erven. En dat terwijl ik het nu zo naar mijn zin heb in mijn eentje. Ik ben te laat, denk ik, ik had vroeger met mijn restaurant wat meer geld moeten maken. Maar ja, toen dacht ik daar niet aan. De lekkerste dingen verkocht ik niet aan mijn gasten, maar die aten en dronken we zelf op. Hoezo, geld verdienen? Ik was degene die het lekkerste at hier in de stad. Dat was genoeg! De buurvrouw is klaar en gaat naar huis. Een krantenwijk, roept ze als ze weggaat. Dat hoor je wel meer, van krantenjongen tot miljonair. Daar ben ik te oud voor, roep ik terug. Bovendien heb ik gehoord dat Mediahuis voor zijn bezorgers hartstikke krenterig is. Daardoor zijn die eigenaren trouwens wel miljonair geworden. Die wel!

Ik klap de laptop dicht en ga een hondje lenen om even mee te kunnen wandelen. Ik ga voorlopig niet weer kijken hoe het met mijn banksaldo is, besluit ik, als ik met het zonnetje in het gezicht door het Leeuwarder bos loop.

KLAAS KASMA, KOK TE LEEUWARDEN

• HUIS AAN HUIS IN DE WIJKEN EN DORPEN
 (WISSELEND)

• VERSPREIDPUNTEN
 (DIE REGELMATIG WORDEN AANGEVULD; MET STER*
 MEERDERE MALEN)

CAMMINGHABUREN: POIESZ*, ALBERT HEIJN*, PRIMERA, BAKKER VAN DEN BERG, SLAGER SMIT, RENÉ FISH AND CHIPS, WIJKCENTRUM, GEZONDHEIDSCENTRUM; **VRIJHEIDSWIJK:** JUMBO*, MULTIFUNCTIONEEL CENTRUM; **BILGAARD:** ALBERT HEIJN*, BAKKERIJ VAN DER KLOET, SCHOEN- EN SLEUTELSER- VICE BILGAARD, SLAGER SMIT, GROENTEZAAK YNE EN HINKE VAN DER MEULEN; GEZONDHEIDSCENTRUM, CAFÉ BILGAARD, PRIMERA, SNACKBAR DOUBLE FF, CHINEES-RESTAURANT MEI WAH; **WESTEINDE:** POIESZ*, SNACKBAR DE TILLE, KAPPER, ZORGCENTRUM SWETTEHIEM, GEZONDHEIDSPLEIN WEST- EINDE; **VALERIUS:** VISZAAK DE GEZONDE APOTHEEK*, ELY’S LUNCHROOM, TANKSTATION VALERIUSSTRAAT; **WESTEN:** HOTEL WTC, KAMER VAN KOOPHANDEL, MEUBELZAAK DE TIJD WONEN, EUROHOTEL; **NIJLÂN:** LIDL*, ALDI*, CAFÉ ’T WAP; **ALDÂN:** POIESZ*, SNACKBAR DOUBLE FF, APOTHEEK BENU, ZORGCENTRUM ERASMUSHIEM, ZORGCENTRUM ALDLÂN- STATE, TANKSTATION ALDLÂNSDIJK, MEDISCH CENTRUM LEEUWARDEN; **HEECHTERP/SCHIERINGEN:** POEISZ*, SNACK- BAR RONDWEG, WIJKCENTRUM; **CAMBUURPLEIN:** JUMBO*, PRIMERA, APOTHEEK BOITEN*, TOM’S CAFETARIA; **WINKEL- CENTRUM LEEUWERIKSTRAAT:** JUMBO*, PRIMERA TROELSTRA- WEG, SNACKPOINT DE LEEUWERIK; **BLEEKLAAN E.O.:** POIESZ*, JUMBO*, TRYATER; **VLIET:** SNACKBAR ’T VLIET, SNACKBAR DE CENTRALE, BAKKER TROMP, HALAL SLAGERIJ ATLAS; **ORANJE- WIJK:** ALBERT HEIJN*; **ACHTER DE HOVEN:** EETHUIS POTMAR- GE, WIJKCENTRUM J.H. KNOOPSTRAAT; **TIJNJEDIJK:** ALBERT HEIJN XL* (MIRO), AKO, VISZAAK HOLLANDER, TUINCENTRUM KLAVER, BP TANKSTATION; **WTC:** JUMBO*; **SCHRANS:** ALBERT HEIJN*, WARENHUIS DE BOER, DECO HOME, BIO BIJ JANSEN, FRIESE SCHRIJFKAMER, SCHOOTSTRA VIS*, FIETSSTATION 058, TABAKSZAAK PETER VAN DER KAMP*; **ZUIDERBUREN:** JUMBO*; **DE HEMRIK:** , GROOTHANDEL MAKRO, SNACKBAR HEMRIK, FRIESCHE OLIE EN VERFHANDEL, OMROP FRYSLÂN; **DE ZWETTE:** SNACKBAR LORENTZ, DE FABRIEK, GROOTHANDEL SLIGRO, CRYSTALIC, MOTOPORT LEEUWARDEN; **GROTE WIELEN:** RES- TAURANT DE GROTE WIELEN

CENTRUM LEEUWARDEN: BOUWBEDRIJF DE VRIES , ORANJE HOTEL*, AKO STATION*, STATIONSKAPPER*, CAFÉ DE STEE, CAFÉ WAPEN VAN LEEUWARDEN, RESTAURANT DE WALRUS*, RES- TAURANT SPINOZA, CAFÉ ORANJE BIERHUIS, CAFÉ DE TOETER, IERSE PUB PADDY O’RYAN, EETCAFÉ HET LEVEN, **IJZERHANDEL POSTMA**, DE WERELD VAN THEE, HOTEL STADHOUDERLIJK HOF, HOTEL ’T ANKER, HOTEL POST PLAZA*, SIGARENZAAK TET- MAN DE VRIES, RESTAURANT DE WAAG, LEKTUURHAL OVER DE KELDERS*, RESTAURANT SARAY, RESTAURANT EFEZE, RESTAU- RANT EINDELOOS, RESTAURANT FELLINI, DOPPIO ESPRESSO*, RESTAURANT DE BURGEMEESTER VAN NAPELS, FIRE CAFÉ*, BARREVOETS, URKER VISZAAK, RESTAURANT DE KOPEREN TUIN, CAFÉ DE MARKIES, LUNCHROOM DE BROODTROMMEL, CAFÉ DE BRASS, RESTAURANT DE VLEGENDE HOLLANDER, BAGELS AND BEANS, BAKKER BART, SPAR, LUNCHROOM SPIEGELAAR, CAFÉ WOUTERS, DE-CAFÉ, EETCAFÉ DIKKE VAN DALE, DE HOFDAME, CHINEES RESTAURANT KOTA RADJA, EKO PLAZA*, SLIJTERIJ JELLE, ANNE & MAX, SNACKBAR ELY’S, ALBERT HEIJN*, VAN DER VELDE BOEKEN*, GALERIE DE ROOS VAN TUDOR, GALERIE DE VRIES, FRIESCHE CLUB, NEUSHOORN, KUNSTKADE, RABO- BANK ZAAILAND*, BRASSERIE FRIES MUSEUM*, GRAND CAFÉ Z, SCHOUWBURG DE HARMONIE, HISTORISCH CENTRUM LEEU- WARDEN, TRESOAR, BIBLIOTHEEK DBIEB*, STADHUIS, STADS- KANTOOR OLDEHOOFSTERKERKHOF, PROVINCIEHUIS*

WIRDUM: SPAR, HOTEL-CAFÉ DUHOUX • **GROU:** ESSO TANKSTA- TION, HOTEL OOSTERGO, THEEHUIS, VISZAAK, JUMBO*, POIESZ, SNACKBAR TAMARINDE, EETHUIS AMICAAL • **WERGEA:** SUPER- MARKT ATTENT HANSMA, SLAGER HARMKE ANEMA • **DRONRYP:** IT HOLT • **MENALDUM:** POIESZ • **JELLUM:** RESTAURANT JONKER SIKKE • **WEIDUM:** HOTEL WEIDUMERHOUT • **AKKRUM:** POIESZ, HERBERGH DE CLEEF, BAKKERIJ BOONSTRA • **REDUZUM:** DE BLAUWE TENT • **WYTGAARD:** FREDERIKA’S TAARTEN & SA • **STIENS:** ALBERT HEIJN*, POIESZ*, JUMBO*, EATCORNER PITER JELLES, VISKRAAM, BRUNA, PRIMERA, TENNISVERENIGING • **HURDEGARYP:** ALBERT HEIJN, POIESZ, SLAGER RYPMA, PRIMERA, HOTEL VAN DER VALK • **OENTSJERK:** BAKKER BRAAKSMA • **WYNS:** DE WINZE • **GYTSJERK:** ALBERT HEIJN*, VISKRAAM BINNE VAN DER KOOI, TANKSTATION VAN DEN BELT, POSTKANTOOR • **BURGUM:** BOEKHANDEL FRANKE ATSMA EN ANNEKE JAGER

Prijsvraag



Allereerst wil ik u mededelen dat ik het stadsblad Liwwadders met véél plezier lees. Dat schrijft Conny Coenen uit de Monnikemuurstraat ons. Dank Conny! Ze reageert op de afbeelding van poelier P. de Jong. Mijn moeder kreeg eind jaren zeventig een haas van en kennis (tegen de kerstdagen) . Ze vroeg ons (3 kinderen) of iemand naar de poelier wil- de fietsen om de haas braadklaar te maken. Niemand van de kinderen wilde dit doen. Waarop mijn moeder zelf naar de poelier moest fietsen: de pootjes van de haas staken uit de fietstas! 1e Kerstdag had mijn moeder hem heerlijke klaargemaakt. Helaas, geen van de kinderen heeft een pootje haas gegeten. Laat staan een klein stukje. Natuurlijk een grote teleurstelling voor mijn moeder.

Berend te Biesebeek schrijft ons: De bekende poelier in de Jacobsstraat stond in de jaren vijftig van de vorige eeuw voor mij niet alleen bekend om zijn geslachte gevederde, maar ook om zijn levende have. In die tijd ‘fokte’ ik Java-krielkippetjes, prachtige zwarte dieren met witte oorrellen en in de zon scheen hun verenpracht rood-groen. Mijn vriend Henk van de Ferdinand Bolschool (een bijzonder gebouw in Amsterdamse stijl in Huzum) wilde toen ook gevederde dieren; wij naar poelier De Jong en een stel prachtige duiven werd zijn bezit. Maar wat mij van die tijd daar ter plekke zeker bijbleef: al die kippen op de kop aan touwtjes! Voor deze beestjes einde verhaal, samengevat: aan alles komt een einde. Ook deze bekende poelier is niet meer.

Tjitte Talsma uit Wirdum schrijft ons: Mijn vader had naast zijn boerderij in Hallum een eendenkooi en de gevangen eenden gingen naar poelier De Jong. De kooieenden brachten meer op dan de geschoten eenden van jagers. Ook de kievitseieren in het voorjaar gingen naar de poelier.

Ook een mooi verhaal bij de nieuwe foto? Stuur het dan op naar Stadsblad Liwwadders, M.H. Trompstraat 8, 8921 GH Leeuwarden en u maakt kans op een mooi boek over de historie van Leeuwarden.

VAN DER VELDE BOEKEN

Nieuwestad 57-59
 8911 CJ Leeuwarden
 0582132360

www.boekhandelvandervelde.nl

WE STELLEN MENSEN TEVREDEN.

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

DAT IS HET MOOIE VAN HET LEVEREN VAN EEN MOOI TUINONTWERP

Kor Kuperus is de man achter Andrico Steenhandel aan de Uranusweg in Leeuwarden. 'We werken met plezier aan onze opdrachten.' De commentaren op Google spreken voor zich. 'Regelmatig wordt er een dikke pluim aan onze ploeg uitgedeeld.'

Die waardering is het gevolg van het goed uitvoeren van de opdracht en het van tevoren meedenken met de opdrachtgever. 'We krijgen vaak te horen dat we doen wat we zeggen. Je moet goed luisteren naar wat de opdrachtgever in zijn hoofd heeft. Vaak adviseer je dan over wat er volgens ons beter kan. Dat meedenken wordt gewaardeerd, dat lees je op het internet.'

De mannen van Andrico zitten al jarenlang in de infrastructurele werken, afgekort als infra. 'Een belangrijk deel van ons werk



speelde zich af aan de andere kant van de Afsluitdijk. Dan stapten we om half vijf 's morgens in het busje, reden over de dijk naar ons werk, waar we rond half zeven begonnen.

Sommigen sloegen de lunch over en stapten om drie uur weer in de bus op weg naar huis. Er zijn hele volksstammen die dit vandaag de dag nog altijd zo doen.'

De harde werkers van Andrico kozen voor een andere route. 'Na jaren heb je dat leven wel een beetje gezien. We besloten met de kennis van wegenbouw, stratenmaken en ontwerpen om voor onszelf te beginnen. We hebben niet te klagen. De rest van het jaar zitten we vrijwel vol met opdrachten.'

Op de werktafel in het kantoor aan de Uranusweg op bedrijventerrein De Hemrik ligt de catalogus Terras en Trends 2025, kortweg de bijbel van de steenhandel. 'Je vindt een deel van wat hier in wordt opgesomd in onze showtuin op ons terrein. Het aanbod gaat van bestrating tot siertuin en de bouw van

Momenteel werken de mannen van Andrico aan de inrichting van een tuin aan De Kapel, een woning in het nieuwe bouwplan bij het toekomstige station Werpsterhoek. 'Het begint allemaal met vragen over de materialen, de kleuren en de voorschriften. In dit plangebied moeten we rekening houden met waterdoorlatende materialen, dat is bepaald door de gemeente Leeuwarden. Tien procent van de bestrating moet waterdoorlatend zijn. In andere wijken gelden weer andere regels. We kunnen precies aangeven waar welke regels gelden. Mensen vinden het prettig dat ze volledig ontzorgd worden. In de offerte geven we duidelijk aan wat we gaan uitvoeren, binnen welke termijn en tegen welke kosten.'

pergola's tot het aanbrengen van sfeerverlichting. Er is eigenlijk geen nee te koop.'

Beige en crème zijn momenteel de trendsetters, want ook de tuin ontkomt niet aan een bepaalde trend. 'Duurzaamheid staat hoog in het vaandel. De keramische tegel is hiervan een goed voorbeeld. Dat zijn tegels, afkomstig uit Italië en Turkije, waarop dertig jaar garantie wordt gegeven. Het enige onderhoud is dat je de tegel af en toe

met een zachte bezem schoon moet poetsen, net zoals je ook in je keuken doet. Als Andrico zijn we natuurlijk blij met de beoordelingen die we krijgen. Dan lees je: Kor en zijn team hebben de tuin van a tot en met z aangepakt. Vakmanschap en betrokkenheid zijn de eigenschappen van de mannen. Ze hebben plezier in hun werk. Dat is toch mooi om te lezen? Of ik zelf een mooi aangelegde tuin heb? Ik woon naar alle tevredenheid in een appartement.'

5 BOEKENBALLETTJE

ZATERDAG 25 OKTOBER • AANVANG 19.30 UUR



NU AL LEGENDARISCH!

DEELNEMERS

WIEGER LINDEBOOM

BONNY

BRAM ZIELMAN

SAKE HIELKEMA

MARJAN ÚT FRYSLÂN

SALONDUO
FRIS EN KRUIDIG

LARA KOOL

MARC KOOIJ

JOHANNES LANGHOUT

WELMOED KUIJPER

AUKE ZELDENRUST

JANNIKCH PAZ

ORKEST VOOR ZIEKEN
EN ZEEVARENDEN

DONATEURS ZIJN BROODNODIG. DONEER! WWW.LIWWADDERS.NL

REDACTIONEEL

Zaken waarmee u zit pakken wij graag op. We zien dat onze lezers onze krant en website waarderen en daarom doen wij een beroep op u. Wanneer u onze artikelen van belang vindt, dan nodigen wij u uit om donateur te worden. Uw bijdrage is zeer welkom. U kunt uw bijdrage overmaken op NL06 RABO 0320.2000.51 t.n.v. Veldman Journalistieke Producties. U kunt uw bijdrage ook overmaken aan de Stichting Loods 50 voor onderzoeksjournalistiek. Deze stichting is gelieerd aan Liwwadders, het bestuur bestaat uit Bearn Bilker (voorzitter), Sietske Inberg en Hester Witteveen. Het rekeningnummer van de Stichting Loods 50 is NL88 RABO 0355.1954.96 onder vermelding donatie en uw e-mailadres. Jaarlijks wordt u uitgenodigd voor onze donateursbijeenkomst. Als u het stadsblad leest, dan merkt u dat Liwwadders niet zomaar een huis-aan-huisblaadje is. Liwwadders is op meer dan 170 plaatsen (supermarkten, sporthallen, stamtafels, kantines en wachtkamers) gratis verkrijgbaar in de gemeente Leeuwarden en ook daarbuiten. Is-ie op, dan wordt er meestal aangevuld. Bent u als ondernemer/vereniging/zzp'er geïnteresseerd in een bedrijfsreportage, viert u binnenkort feest of wilt u iemand in de bloemetjes zetten: neem dan contact met ons op: tel. 058-2133138 of info@liwwadders.nl Uw betaalde advertorial wordt gratis doorgeplaatst op onze website en via onze andere mediakanalen. Ook in dit nummer treft u enkele artikelen aan die eerder op onze websites www.liwwadders.nl en Dossier Liwwadders verschenen. We vonden ze belangrijk genoeg om ze ook in de papieren krant af te drukken.

Se make mij de pis niet lauw

Door Andries Veldman

‘Geld zoekt plan’ lijkt het nieuwe motto te zijn van onze provinciebestuurders. ARNO, FRISO, EKE, ABEL, SIJBE en MATTHIJS weten niet waar ze met de belastingcenten naar toe moeten en zijn naarstig op zoek naar een iconisch plan. Het leek ondergetekende daarom een goed moment om het provinciehuis met een bezoek te vereren. Daar werd onlangs de Rede fan Fryslân uitgesproken. In de Leeuwarder Courant kwam KLAAS ELGERSMA uit Stiens met een interessante oplossing: dat geld moet terug naar de burgers. Dat was bij het bestuurlijke sextet nog niet opgekomen. Elgersma, wiens originele voorstel in de krant tussen allerlei onsamenhangende doelen voor de besteding van het iconische geld werd opgevoerd, kraakte tevens een harde noot over het door de LC halsstarrig als een succes gepresenteerde festival Culturele Hoofdstad 2018. Een provincie die feesten subsidieert? Het moest niet veel gekker.

Over dit iconische feest is al veel geschreven, zelfs een heel boek, maar van een echte verantwoording is het nooit gekomen. Wat herinneren we ons er nog van? In tien jaar tijd versleet dit festival meer bestuurders dan een aardig lopende snackbar personeel. Van al wat er ons in die tijd aan beloften werd voorgespiegeld werd veel niet ingelost. Burgemeester FERD CRONE liep voorop om alle plooiën glad te strijken en de hoofdredacteuren en journalisten van tot die tijd gerespecteerde media hobbelde hier braaf achteraan. De kretologie van kwartiermaker PAUL VISSCHEDIJK, destijds directeur van de Stremselfabriek, die de senioren van de PvdA in Erasmushiem voorhield dat het festival maar liefst één miljard euro op het kleed zou brengen, echoot nog na. Alleen al voor de investering in de bestrijding van armoede in Friesland zou 140 miljoen beschikbaar komen en dat is geen wensdenken, zei Visschedijk met nadruk.

Wie tijdens de Rede fan Fryslân goed naar de lezing van de nationale kind ombudsman MARGRITE KALVERBOER heeft geluisterd weet wel een bestemming voor het iconische geld dat bij de provincie op de plank ligt. Kalverboer zou bijvoorbeeld graag zien dat de pestkoppen op Vlieland worden aangepakt. Op het eiland lopen bijna dagelijks journalisten rond, maar je hebt toch weer iemand van buiten nodig om te zien wat zich hier werkelijk afspeelt. Jongeren op Terschelling vinden Oerol maar niks, ook dat klonk nieuw. ‘Dan zit ik thuis op de bank’, kreeg de nationale kind ombudsman te horen. Ze hoorde van problemen met drugs, discriminatie en mishandeling. Het openbaar vervoer was ook een ramp. Verder kreeg bestuurder ERICA SCHAPER, voorheen van hogeschool NHL/Stenden en nu bij de ziekenhuizen aan de slag, kreeg een veeg uit de pan. Schaper, wier aanwezigheid bij dergelijke evenementen vaste prik is, ontving kritiek op de PABO-opleiding van de NHL. Kalverboer verwonderde zich erover dat de studenten geen les krijgen in het aangaan van een gesprek met de leerling.



Het leren praten met kinderen zit niet in het curriculum van de PABO, vertelde de enigszins verbijsterde kind ombudsman. Kalverboer leek het ook niet verstandig om leerlingen met 57 nationaliteiten in één school samen te proppen, zoals hier in Leeuwarden het geval is.

Graag vaker zulke redes, daar steek je nog eens wat van op. Het scheelde overigens maar weinig of deze notities waren achterwege gebleven. De dienstdoende beveiliging op de stoep weigerde uw verslaggever aanvankelijk toegang wegens het niet kunnen tonen van een uitnodiging (en waarschijnlijk een slordige jas en afgetrapt schoeisel). Daar waar Kalverboer met een bel de historische statenzaal werd binnengeleid moest uw verslaggever praten als Brugman om binnen te komen. Wat Kalverboer van die malle bel en dat plechtige naar binnen schrijden vond, heb ik helaas niet vernomen.

Wie ook met een forse bel de aandacht op zich vestigde was fractievoorzitter van GroenLinks FEMKE MOLENAAR. Molenaar past niet in de mal waar kandidaat-raadsleden bij de aanstellingscommissie doorheen moeten. Die mal moet ongewenst gedrag in de richting van de Leeuwarder PvdA-bestuurders zien te voorkomen. Het was even een schok voor politiek Leeuwarden toen bleek dat Molenaar in het geheel niet geplaatst was op de lijst voor de komende gemeenteraadsverkiezingen in maart volgend jaar. Toen ze laag op de lijst geplaatst bleek te zijn sprak ze een woordje onwelgevallige taal tegen de commissie, met als gevolg dat ze nu helemaal werd verwijderd. Bij de vorige raadsverkiezingen was Molenaar bijkans in haar eentje goed voor maar liefst vier raadszetels. Nu er een fusielijst is opgesteld waarbij de PvdA haar nieuwe partner uit doodsnood zo ongeveer opeet, leert ze haar vrienden kennen. Op zaterdag 1 november gaat Molenaar in de slag met de partij. Ik ben benieuwd of ze met een bel wordt ingeluid en of er een beveiliging voor de deur staat.



SPONSOR ROLLEMA VASTGOED

ROLLEMA VASTGOED DE VRAAG NAAR KANTOORRUIMTE BLIJFT GROOT

De Leeuwarder vastgoedondernemer Tjalling Rollema heeft het woongedeelte van het terrein van het gemeentehuis Kollumerland in Kollum verkocht aan een aannemer uit Noord-Holland. Het hoofdgebouw blijft eigendom van Rollema Vastgoed. ‘Het ontwikkelen van woningen op dit terrein kun je het best overlaten aan projectontwikkelaars en aannemers die hier ervaring mee hebben. Onze expertise ligt vooral bij het beschikbaar stellen van kantoorruimtes voor startende en gevestigde ondernemers. Daar zijn wij goed in. Je ziet het ook bij ons pand aan de Emma-kade in Leeuwarden, het voormalige hoofdkantoor van het Provinciaal Energiebedrijf. Hier worden woningen ontwikkeld door een projectontwikkelaar. Eind dit jaar worden ze opgeleverd. Het zijn prachtige, luxe-appartementen met een fraai uitzicht over de historische gracht.’

De vraag naar kantoorruimte blijft groot. ‘De panden die we in eigendom hebben, zoals Crystalic, Emmastate en een kantoorpand aan de Aldlânsdijk, zitten voor het overgrote deel vol. Ik heb eigenlijk nooit geloofd in permanent thuiswerken. Dat blijft een deelactiviteit. Je ziet nu meer de beweging om toch weer op kantoor samen te komen. Een kantoor schept duidelijkheid, bovendien is de interactie tussen werknemers belangrijk. De onderlinge sociale contacten zijn waardevol om tot goede bedrijfsresultaten te komen. Dat hoor ik steeds vaker van ondernemers die kantoorruimte of bedrijfsruimte willen huren. We zien het ook bij de verhuur van de horecaruimtes in Crystalic. De locatie wordt geroemd om de gratis parkeervoorzieningen en de flexibele aanpak die we hanteren. Er is gewoon veel mogelijk. Op de vraag van de ondernemer wordt actief ingespeeld. We proberen het de ondernemers optimaal naar de zin te maken. De vergader ruimtes maken vijftien procent uit van de totale omzet. Dat zegt genoeg, lijkt mij.’

Hotel-restaurant Weidumerhout bij Weidum is inmiddels afgestoten. Tjalling Rollema: ‘Ook hier hebben we gezegd: schoenmaker, hou je bij je leest. Het exploiteren van een horecabedrijf is niet zomaar iets. Dat moet je echt liggen en bovendien ben je er dag en nacht mee bezig. Het paste uiteindelijk niet in onze portfolio, daar moet ik eerlijk in zijn. We hebben gelukkig een enthousiaste ondernemer gevonden die dit prachtige complex met de hotelwoningen in het weiland verder kan exploiteren.’

Ook de Koepelkerk een de Vredeman de Vriesstraat is niet geheel vrij van zorg. ‘De kachel is aan vervanging toe en ook het monumentale dak moet worden hersteld. Het zijn kostbare operaties waarvoor we nog een oplossing moeten vinden. Desondanks houden we goede herinneringen aan de concerten die we hebben georganiseerd. Regelmatig was de zaal stampvol en we kunnen terugzien op enkele memorabele avonden. Wie wordt er niet blij van de herinnering aan een concert met Rob de Nijs?’



**NOORD
NEDERLANDSE
BESTRIJDINGSDIENST**



Noord Nederlandse Bestrijdingsdienst
Miedwei 4
9081 AJ Lekkum
Telefoon: (06) 5354 3006

i www.plonsfilmfestival.nl

Wat een weekend! Op naar de wintereditie!

Wat een weekend! De storm gierde over Bartlehiem, de filmschepen slingerden dapper heen en weer — maar binnen was het warm, vol licht, gesprekken en bijzondere ontmoetingen. De 6e editie van PLONS! Film Festival bracht filmmakers uit binnen- en buitenland samen voor een weekend vol korte documentaires, nagesprekken, bier, soep en onverwachte magie.

En nu... is het tijd om verder te plonsen. De PLONS! Wintereditie staat voor de deur, met een serie bijzondere filmavonden in een intieme, winterse setting.

We zien jullie deze winter, iedere 1e vrijdag van de maand, te beginnen met vrijdag 7 november in Bartlehiem! Dan hebben we een avond voor jullie in petto waarin we grote vragen zullen stellen – over het leven, overleven, identiteit en de vreemde manieren waarop we ons een weg banen door een complexe wereld. Met onder andere het prachtige, poëtische CITY OF POETS van de Iraans-Nederlandse filmmaker Sara Rajaei.

7 NOVEMBER 2025 | WHAT'S THE MEANING OF ALL THIS
Films die de grote vragen stellen – over het leven, overleven, identiteit en de vreemde manieren waarop we ons een weg banen door een complexe wereld. Van poëtische reflecties tot scherpe humor en persoonlijke reizen: dit blok nodigt je uit om stil te staan bij wat het eigenlijk allemaal betekent.

i jonna.eu.com

De film KRIICH van regisseur Johanneke Dijkstra gaat op dorpentour!

Bestaat de echte Fries? Hoe vormen de generaties van nu ons toekomstige heitelân? Deze vragen onderzoekt Johanneke in KRIICH, een hybride film die documentaire en fictie laat samensmelten, en de Fries van nu toont in al diens facetten.

De dorpentour markeert de start van Johanneke's artistieke promotie-onderzoek aan de Rijksuniversiteit Groningen. De film KRIICH fungeert daarbij als gespreksstarter: na de vertoning wordt het publiek uitgenodigd om uiteenlopende perspectieven te delen. Voor KRIICH ging Johanneke in gesprek met antropoloog Anne Goaitske Breteler, dragqueen Curvalicious Diamond (Wietze Hoekstra) en bokslegende Piet Rozendaal. Nu richt ze zich tot het publiek.

LOCATIES
Theaterkerk Nes • 22 oktober, 19.30 uur
Dorpshuis'De Bazuin, De Triemen • 23 oktober, 19.30 uur
Boksschool B.A.V. Frisia, Leeuwarden • 25 oktober, 19.30 uur
Het Lage Noorden, Marrum • 29 oktober, 19.30 uur
Museum Dr8888, Drachten • 21 november, 19.30 uur

i nemosciencemuseum.nl/tour

Verrassende experimenten van NEMO Science Museum te zien in Sint Annaparochie

Hoe blijft een vliegtuig in de lucht? Waarom verandert het geluid van een auto als hij je voorbijrijdt? Kun je een raket lanceren met een fietspomp? Ontdek het in de interactieve NEMO Science Tour. Dit jaar trekt het Amsterdamse wetenschapsmuseum het land in met de NEMO Science Tour. In een demonstratie van 20 minuten ziet het publiek spectaculaire experimenten, die verrassen, uitdagen en nieuwsgierig maken. Op woensdag 5 november 2025 is de tour te zien in Bibliotheek Sint Annaparochie.

BLIJF NIEUWSGIERIG

NEMO staat voor nieuwsgierigheid, zelf ontdekken en spelenderwijs leren. Om tot creatieve oplossingen te komen voor uitdagingen van de toekomst zijn nieuwsgierige mensen nodig. Nieuwsgierigheid zorgt ervoor dat je blijft groeien, als kind én als volwassene. Daarom wakkert NEMO – ook buiten de museummuren – nieuwsgierigheid aan.

i www.mammemahuis.nl

Los Abuelos in theaterkerk het Mammemahuis in Jellum

Los Abuelos is Spaans voor ‘de grootvaders’ Het zegt iets over de leeftijd van de muzikanten, maar het enthousiasme is er bij ieder optreden niet minder om. Met instrumenten als cajon, accordeon, contrabas, mandoline en gitaar wordt wereldmuziek vertolkt. Frontman Jilles Dijkstra probeert het na het succes van The Last Dodo Dance Band wat rustiger aan te doen, maar dat lukt niet echt. Dat geldt ook voor Teddy Epema (speelde o.a. in Deuce), Jan Peter Woudstra (speelde in o.a. The Skeptix, Gaddafunk en Tres Tacos) en Theo Smit (speelde o.a. in Pieterburenoverlast en The Howdy Boys).

De accordeon is een opzweepend instrument. De mandoline combineert hier geweldig mee. En door de stuwende contrabas en de fijne percussie swingt het de pan uit. De vocalen en de samenzang zijn in de band erg belangrijk. Door de grote variatie in de muziek en de luchtige soms humoristische wijze waarop de muziek wordt gebracht is een optreden van Los Abuelos een belevenis.

ZONDAG 9 NOVEMBER, 15 UUR
Vooraf kunt u genieten van een lunch (12-uurtje) bij Eetcafé Jonker Sikke, tegenover de kerk. Lunch vanaf 13:00 uur.
Wilt u na de tijd dineren? Koop dan een ticket met theaterdiner optie. Inclusief klein voorgerecht en een hoofdgerecht.

BEKIJK DE VERKIEZINGSSPECIAL
OP HET YOUTUBE-KANAAL VAN HET
STADSBLAD LIWWADDERS
(OPNAME OP 25 OKTOBER IN
DE BOEKENPASSAGE)



'OUD'-LEEUWARDER OP DE KIESLIJST (PVV) VAN DE TWEEDE KAMER

In 1953 kwam ik als jochie van 5 jaar vanuit Franeker in Leeuwarden te wonen aan de Pieter Stuyvesantweg, vertelt Cees Riezebos.

'An de bútenkant fan Liwwadden, nog son-
der rondweg, sonder Skepenbuurt en nog
sonder Greunshiem, later opskoven naar de
Boeierstraat en nog veel later naar de Fennen en in
totaal so'n 25 jaar in Liwadden omsweefd.'

Na een CIOS-opleiding begon hij een eigen sport-
school met vestigingen in o.a. Surhuisterveen,
Kollum, Buitenpost en Akkrum, gecombineerd met
een surfschool 's zomers vanaf de strandcamping in
Terhorne.

Daar kon hij het strandpaviljoen overnemen van
Tinus Wijngaarden, een oud-Leeuwarder, die ook
uitbater was van onder andere disco Casablanca op
de Weaze en café Us Thús aan het Ruiterskwartier.
Zo kwam Cees Riezebos voor het eerst in aanraking
met de horeca.

'Daarnaast bin ik altyd groot fan van Pim Fortuyn
weest, toen die vermoord wurde, werd voor mien
gevoel oek onse democratie om zeep holpen. In 2010
hew ik mij aanmelden bij de PVV en bin gelyk op de
list voor de Provinciale Verkiezingen plaatst.'

Na acht jaar als lid binnen de Provinciale Staten ging
Riezebos de gemeentepolitiek in en is momenteel
fractievoorzitter van de PVV in de gemeente Súd-
west-Fryslân. Tijdens de Staten-periode heeft hij
met de PVV zich sterk ingezet voor het nieuwe Cam-
buurstadion. 'Fanút het gelijkheidsbeginsel, kon
it net su weze dat in DKV (dertig kilometer verder)
wel een nieuw Abe Lenstra bouwd wurde en een nije



Piet Roozendaal en Cees Riezebos (r)

**'AT IK AL IN DE KAMER KOM, SAL IK EEN MOTIE INDIENEN DAT PIET MAR EEN BOKS-CLINIC GEVE MUT
IN DE TWEEDE KAMER AAN KAMERLEDEN, SEIT RIEZEBOS, DER KIN HIJ SE DE ELEMENTAIRE FATSOENS-
NORMEN VAN DE BOKSSPORT BIJBRINGE. DER SIL DE POLITIEK EN HET VERTROUWEN IN DE POLITIEK
SEKER FAN OPKNAPPE.'**

'Dat stadion moast er gewoan komme. Punt út!'

skaats-tempel ut de grond stampet en dat Liwwad-
den met lege hannen achterbleef. Dus dat stadion
moast er gewoan komme. Punt út!'

Om in conditie te blijven traint de 78-jarige Riezebos
wekelijks bij boksschool Frisia in Leeuwarden onder
bezielende leiding van Piet Roozendaal. Piet is een
icoon van een trainer en dat is duidelijk af te lezen
aan de populariteit en het enthousiasme binnen de
boksschool. Hij laat je hard werken maar zorgt ook
voor een plezierige ontspannen sfeer, is de consensus.

Riezebos vindt dat de politiek veel leren kan van de
bokssport waarvan elkaar heelhouden er een van
is, je tegenstander met respect behandelen, maar
ook bij verlies jezelf een sportief verliezer tonen.
Daarbij heb je altijd een tegenstander nodig om
het spelletje te kunnen spelen. Want als je elkaar bij
voorbaat elkaar al uitsluit, kun je ook niet met elkaar
spelen.

**ALS SKIPPER BINNEN DE IFKS STAAT CEES RIEZEBOS
ALS NR. 46 GENOTEERD OP LIJST 1 VAN DE PVV.**

BATAFUSA

Altura E-Go CP

- Bosch Active Line middenmotor, 40 Nm
- 7 versnellingen
- Actieradius van 60 tot 120 km

2599,- **2399,-**

Inclusief 500 Wh accu

Gratis accu upgrade t.w.v. 200,-*

AXA BIKE

ART

Absolute 9-90 kettingslot

59,95 **31,95**

AXIS

Urban-I 3.0 signal helm

99,95 **64,95**

Stap

Monkey-Mee dragerverbreder

32,95 **21,95**

BIKE Totaal

MIENT DE VRIES

Pier Panderstraat 1 | Westeinde 1a | 088 654 33 22
8913 CH Leeuwarden | 9079 LH St. Jacobiparochie | biketotaalmientdevries.nl

!!IEDERE DAG VERS NIEUWS!!

LEES DE LAATSTE BERICHTEN OP WWW.LIWWADDERS.NL

- IEDEREEN IS VOOR REGIE, ZO LIJKT HET. GAAT HET PROBLEEMEN OPLOSSEN?
- EEN ZIEKE MEDEWERKER KOST HET ZIEKENHUIS TUSSEN DE 300 EN 450 EURO PER DAG
- PVDA, D66 EN LIJST058 AGENDEREN NIJPENDE SITUATIE SPORTCOMPLEX WIARDA EN VERTRAGING SPORTPARK MIDDELSEE
- NEDERLANDERS ZIEN KANS OP NOODSITUATIE TOENEMEN, EEN DEEL BEREIDT ZICH VOOR
- JOOP VAN DEN ENDE ROEPT OP NIEUW OP TOT BESCHERMING VAN NEDERLANDSE MEDIA
- DE JONGE HONDEN BELICHT IN JEUGDSTORM HET LOT VAN 'KINDEREN VAN FOUTE OUDERS'
- HET MAKEN VAN EEN STEIGER VOOR DE NIEUWE BEWONERS VAN MIDDELSEE IS TOCH VEEL LEUKER DAN HET OP ORDE HOUDEN VAN WIJKEN ALS VLIETZONE, MOLENPAD EN HEECHTERP

De voet is een niet te veronachtzamen deel van je lichaam

Advertorial • Foto: Marchje Andringa

Al bijna twintig jaar beoefent Nico Bakker het beroep van zelfstandig voetspecialist. De laatste tijd wordt hij in zijn podologiepraktijk geassisteerd door dochter Danique, die wordt voorbereid om de praktijk over te nemen. 'Danique zit in het derde jaar van haar opleiding en ik zie dat ze het vak in de vingers begint te krijgen. Dit is echt een mensenvak. Het is een vak van goed luisteren naar de patiënt en hem of haar een goed advies geven en de juiste hulpmiddelen verschaffen.'

In die twintig jaar is het vak van voetspecialist in de basis niet erg veranderd. Nico Bakker: 'Steunzolen worden soms met een 3-D-printer gemaakt, maar de hand van de meester mag niet ontbreken. Die verleent de finishing touch. Het vereist handmatig vakmanschap om het model van de zool optimaal te krijgen voor de gebruiker.'

Een goede schoenenzaak heeft oog voor de voet, betoogt Bakker. 'De voet is een niet te veronachtzamen deel van je lichaam. Als Friese podologen organiseren we regelmatig een bijeenkomst met een deskundige. Laatst hadden we een specialist te gast die alles vertelde over nieuwe knieën en heupen. Daar kunnen wij als voetspecialisten ons voordeel mee doen. Zo houd je je vakkennis scherp en dat komt ten goede aan het advies dat je verstrekt. Voor het meten neem ik de tijd. Eén meting is geen meting. De houding van de patiënt, de bekkenstand en hoe de voeten staan: het is allemaal van belang voor een deugdelijk advies. Je moet weten waar je mee bezig bent en dat kan alleen door goed te meten en data te verzamelen. Heb je dat allemaal geïnventariseerd, dan kom je tot een plan van aanpak. Er zit een groot verschil tussen steunzolen die in diverse winkels te koop zijn en correctiezolen. De correctiezool is volledig op de persoon afgestemd.'



'Het leuke van dit vak is dat je mensen echt van hun pijn kunt afhelfen of in ieder geval de pijn verzachten. Ik werk op afspraak en dat betekent dat ik ruim de tijd neem voor mijn klanten. Ook kinderen met beginnende scheefstand van hun voeten komen bij mij langs. Een vroege correctie kan veel onheil voorkomen, daarvan zijn veel ouders zich gelukkig bewust.'

'Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten'

'Het is een mooi vak om mensen weer op het rechte pad te zetten.' Registerpodoloog (voetspecialist) Nico Bakker haalt voldoening uit zijn werk als hij mensen met voetklachten kan helpen. 'Als ik zie hoe mensen over de Nieuwestad wandelen, dan zou ik ze graag een folder van mijn podologiepraktijk in handen willen duwen.'

Bakker schat dat een ruime meerderheid van de bevolking last heeft van diverse kwalen die hun oorsprong vinden in de stand van de voet. 'Je kunt het iedere

huisarts vragen: veel nek-, schouder- en rugklachten, en soms ook hoofdpijn, worden veroorzaakt door een foute loophouding. Een millimeter verschil aan de onderkant veroorzaakt soms afwijkingen van centimeters in het bovenlichaam.' Met een bepaalde zool of het aanpassen van bestaande zolen in schoenen valt al veel leed te voorkomen. 'De zenuwen activeren de hersenen en de hersenen stellen de spieren in beweging. Wanneer bij bepaalde delen de druk op bepaalde plaatsen van de voet wordt verplaatst of

weggenomen geeft dat een verlichtende reactie in het lichaam. Met een eenvoudige correctie die bestaat uit het plaatsen van een klein, het gaat om millimeters, kurkelement wordt vaak al succes geboekt. Je neemt dan automatisch een andere houding aan. Een likdoorn leg je als podoloog bijvoorbeeld vrij met behulp van een steunzool.'

Nico Bakker is wat je noemt een ervaringsdeskundige. Na een motor-ongeluk in 1993 verloor hij een deel van zijn onderbeen. 'Die ervaring

heeft mij in zeker opzicht rijker gemaakt. Ik had een schoenenzaak in Genemuiden en heb mij daarna toegelegd op de podologie. Bovendien zag ik toen ik gehandicapt raakte als patiënt hoe zorgverleningsorganisaties handelden. Daar ben ik wel van geschrokken. Hoe je het ook wendt of keert: ik voelde me er vaak een nummer.'

De lering die Bakker uit deze les trok is dat hij de patiënt op een voetstuk plaatst. Er wordt ruim de tijd genomen om een oplossing te vinden voor de klachten. Daarbij wordt gebruik gemaakt van moderne 3-D-meettechniek, waarna het schoeisel of de zool in eigen werkplaats wordt gemaakt. 'Door mijn achtergrond, het continu aanscherpen van mijn medische vakkennis als registerpodoloog en podoposturaal therapeut en niet te vergeten de prima samenwerking met mijn collega-hulpverleners in het Zorgplein Westeinde kan ik een optimale dienstverlening aanbieden. Via de 3-D-techniek meet ik de voet op en hierna ga ik aan de slag met de zool of de schoen.' Nieuw is ook dat veel ontwerpen zijn ontdaan van hun medische look. Op zijn mobiele telefoon staan diverse modellen van slippers, sandalen en sloffen in allerlei kleuren die in een moderne schoenenzaak niet zouden misstaan.

Nico Bakker heeft naast Leeuwarden vestigingen in Genemuiden, Niekerk en Hippolytushoef.

REGISTERPODOLOOG/
PODOPOSTURAAL THERAPEUT NICO BAKKER
ZORGPLEIN WESTEINDE
EELTSJE FOLKERTSMAWEG 1
LEEUWARDEN
TEL. 06-10914147
WWW.BAKKERPODOLOGIE.NL

Dax Gastrobar



Dax Gastrobar te Leeuwarden staat garant voor gastvrijheid, een goede keuken, prettige bediening, ruime keus in eten en drinken, flexibiliteit, gezelligheid en altijd een goede prijs/kwaliteit verhouding.

- * Dagschotel €12,50
- * Driegangenmenu €27,50
- * Studentenkorting 10% over de gehele rekening

Grote Hoogstraat 32
8911 HB Leeuwarden

Tel. 06-38254603
gastrobardax@gmail.com

‘Waar ik over vijf jaar sta? Nog een zaak erbij’

Advertorial • Foto: Marchje Andringa



JE MUTTE FOORÚT KIEKE

Ondernemerslust is volop aanwezig bij Marijke Tolsma van cafetaria Kruimeltje 2.0 in de Gaspeldoornstraat in de wijk Schieringen. ‘Ik kijk al een beetje om mij heen. Iets meer restaurant dan nu het geval is.’

Voorlopig laat Marijke in haar kleine cafe-teria de Croquet Elite rustig in het Levo-vet glijden. Dit soort kwalitatief hoogstaande producten tref je niet in iedere snackbar aan. ‘Kwaliteit hoeft niet duurder te zijn. Je moet gewoon goed om je heen kijken. Die Croquet Elite komt van een groothandel uit de Achterhoek en Levo kennen we van onze ‘eigen’ Friese vetleverancier uit Franeker. Dat vet gaat langer mee.’

Goedkoop is vaak duurkoop, bevestigt Marijke maar weer eens. En als je een betrekkelijk

kleine cafetaria hebt, moet je je onderscheiden. ‘Ziet het er hier niet lekker fris uit? Mooie rustige kleuren, goed materiaal en goede producten, dat zijn hier de kenmerken. En het wordt door de klant gewaardeerd.’

Na een moeizame start heeft Kruimeltje 2.0 de wind er nu goed onder. ‘Ik had in september vorig jaar de zaak Frank’s Burgers overgenomen en keurig mijn vergunning aangevraagd. Na een paar maanden dacht ik: ik moet eens even bellen, want ik hoor maar niks. Toen bleek er op het gemeentekantoor iets mis te zijn gegaan en moest ik alle

KRUIMELTJE 2.0 IN DE GASPELDOORNSTRAAT IS GEOPEND OP DINSDAG EN WOENSDAG VAN 16 TOT 22 UUR; OP DONDERDAG TOT EN MET ZONDAG VAN 11 TOT 10 UUR. EEN GRATIS DRANKJE WORDT VERSTREKT BIJ BESTELLING VIA DE EIGEN WEBSITE WWW.KRUIMELTJE2-0.NL

‘Het is nu of nooit’

formulieren opnieuw indienen. Bovendien mocht ik nog niet open. Wat ik net een beetje had opgebouwd, verloor ik daardoor weer. Het heeft me een buffertje gekost.’

Tijd om te sikkeneuren is er bij Marijke niet bij. ‘Je kunt wel gaan klagen, maar ik ben meer van aanpakken. Hup, de schouders eronder! En langzaam gaat het nu weer de goede kant op. Met flyers die ik in de buurt heb uitgedeeld probeer ik nieuwe klanten voor mijn producten te interesseren en dat gaat heel aardig. Ook via Facebook en de socials timmer ik aan de weg.’

Marijke heeft haar sporen wel verdiend in de horeca. Ze werkte op de Leeuwarder vliegbasis, bij hotel Weidumerhout in Weidum en in de kantine van camping De Kleine Wielen bij Leeuwarden. ‘Je hoeft mij over dit vak niet veel meer te vertellen, maar de stap naar zelfstandig ondernemer is wel even iets anders. Toch dacht

ik, nadat ik wel even klaar was met de horeca (altijd werken op zon- en feestdagen is niet altijd prettig): het is nu of nooit. Laat ik het maar eens ervaren hoe het is om alles zelf te regelen en in te richten zoals ik het wil. Afgezien van de valse start ben ik tot nu toe tevreden met de stap die ik heb gezet.’

‘Heechterp Schieringen is ook een hele leuke wijk. Het zijn over het algemeen gemoedelijke gasten die hier binnenstappen. Ook klanten van café Claus hiernaast weten mijn burgers, patat en warme worsten te waarderen. De recensies die ik krijg zijn goed. Ik denk dat dat ook te maken heeft met mijn keuze voor goede producten. Het leuke van het vrije ondernemerschap is ook dat je snel kunt handelen als het gaat om het wijzigen van het aanbod. Werkendeweg ben je aan het uitzoeken wat je specialiteit is. Ik zet nu in op de hamburger en patat stoof. Binnenkort beginnen we met zelfgemaakte rendang.’

KOKEN MET KLAAS:
IEDERE DAG OP
WWW.LIWWADDERS.NL
**KOKEN MET
KLAAS**
(KLAASKASMA@LIVE.NL)

SCHWEINEHAXE

Zoals ik gisteren (lees op de website) al vertelde, zo’n Oktoberfest in Beieren is een ‘hell of a job’. Niet alleen bestel je te veel bier, het is net carnaval dus zonder te veel bier houd je het niet uit, maar die lullige braadworsten die ik gisteren noemde, zijn natuurlijk lang niet genoeg om Volkstümliche muziek te verdragen.

Ik denk overigens dat het ook voor Duitsers geldt. De tweede avond van mijn uitstapje zag ik tenminste iedereen in een ‘Schweinehaxe’ happen. Een grote varkensschenkel. En toen klopte het hele plaatje weer. Te veel bier, te veel volksmuziek en te veel varkensvlees. Maar wat was het allemaal heerlijk!

INGREDIËNTEN:
2 varkensschenkels
1 halve knolselderij
1 wortel
1 ui
3 laurierblaadjes
1 eetlepel hele jeneverbessen
zwarte peper
2.5 deciliter water
1 liter donker bier
100 gram boter

BEREIDING:
Snijd de knolselderij, de wortel en de ui klein. Doe ze in een grote pan, samen met de varkensschenkels, de laurier, jeneverbessen en de peper. Giet het bier erbij en zoveel water dat de schenkels voor de helft in de vloeistof staan. Breng dit aan de kook. Doe daarna een deksel op de pan. Zet de pan in een voorverwarnde (180 graden) oven. Temper de oventemperatuur na drie kwartier tot 150 graden. Braad de schenkels nog anderhalf uur terwijl je ze af en toe begiet met het braadvocht of extra bier.

Haal de pan daarna uit de oven. Maak met de punt van een mes ruitjes in het zwaard. Verhoog de temperatuur van de oven tot 200 graden in de oven. Indien aanwezig met bovenwarmte. Laat het zwaard knapperig worden. Neem de schenkels uit de pan. Zeef het braadvocht door een bolzeef en wrijf met een houten lepel de vaste bestanddelen erdoor in een sauspan. Verwarm de saus opnieuw en roer de boter erdoor. Snijd plakken van de schenkels en serveer ze met de saus.

Geef er eventueel gebakken aardappelen, zuurkool of een groene salade bij. Dit laatste geldt alleen voor de thuiszoekers. Voor Oktoberfestmensen adviseer ik meer bier.

• • •

‘Er worden bij jullie geen
zoete broodjes gebakken.
Ga zo door’

JOKE BUSTRA-JORNA IN SNACKBAR DE LORENTZ

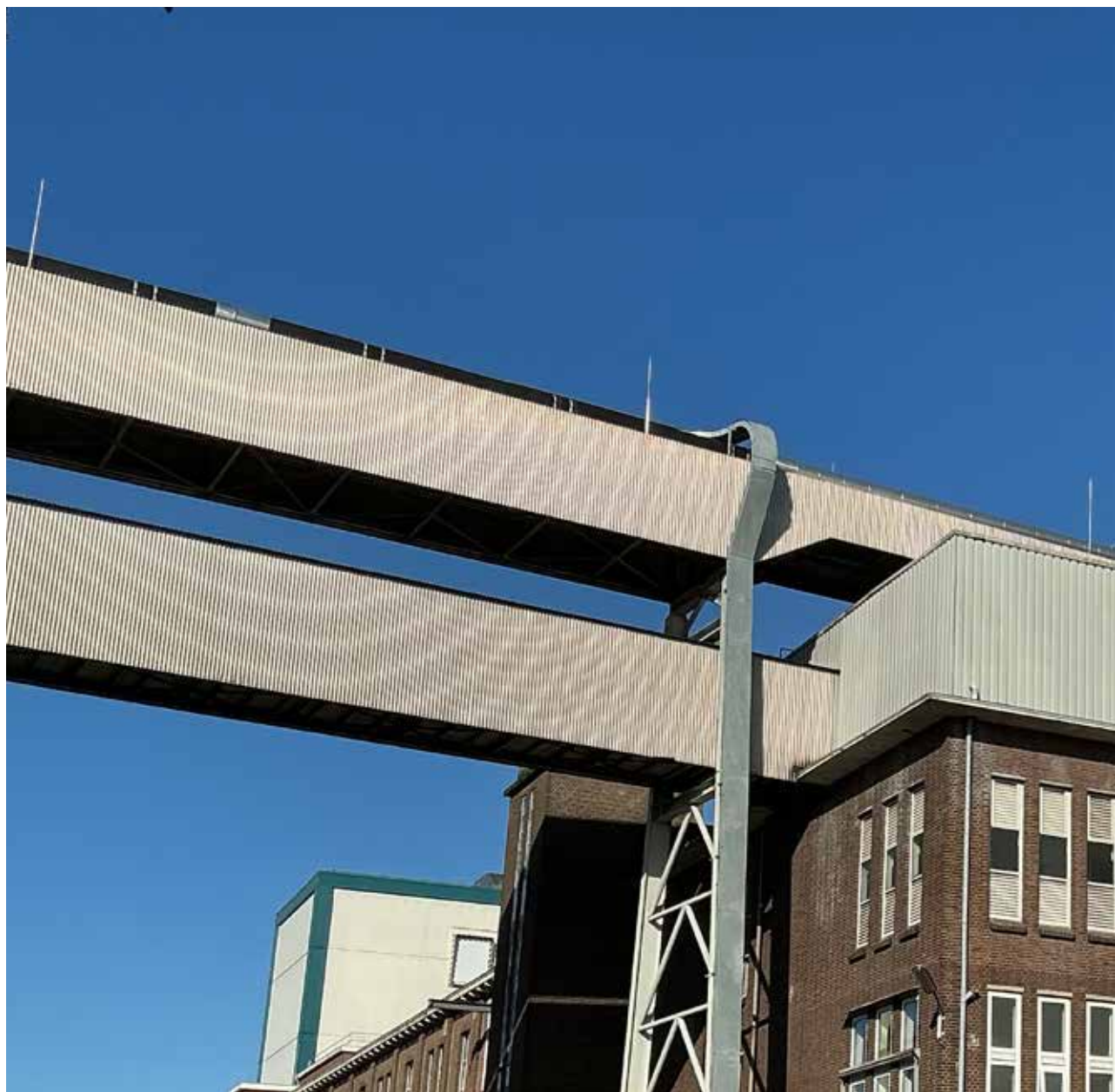
• • •



Bedankt voor dit goede artikel. Graag lees ik meer van dergelijke stukken en daarom scan ik de QR-code en maak direct 1,50 over op de rekening van Liwwadders

Tekst, foto en bewerking: André Keikes

LEEUWARDER FABRIE GINGEN SNEL ZELF DE PIJP UIT



Niet alleen mensen, maar ook steden zijn statusgevoelig. Ze willen meetellen, bijvoorbeeld met grote ringwegen en hoge torens, al is het er maar één. Vroeger, in de zogeheten wederopbouwperiode na de Tweede Wereldoorlog, telden met name de schoorsteenpijpen. Die vuile troep uitbrakende dingen bestonden natuurlijk al veel langer, maar juist in die periode kon je ermee laten zien dat je geen 'dorp' was. Waar zijn ze gebleven?

Het was de tijd dat mannen grote, zware brilmonteren droegen, een deukhoed en, jawel, een pijp smookten. Geen fabriekspijp natuurlijk, maar zo'n ding dat je klikkend en klakkend tussen je tanden vast

kon houden. Dan weer achteloos uit je mond kon halen om met de steel gesticulerend je argumenten kracht bij te zetten. Kijk, ik ben een denker, een intellectueel. Buiten stonden de talrijke fabriekspijpen op hun beurt status te verwerven voor het gemeentebestuur.

Leeuwarden had ze natuurlijk ook, immers geen dorp. Op de voormalige PEB-centrale, waar het tegenwoordige winkelpark nog naar genoemd is, al hebben de meeste bezoekers waar-

schijnlijk geen idee, stonden de meeste. Ooit, in de kolengestookte periode, waren het er maar liefst acht: vier grote en vier kleine. Kijk, met zulke aantallen telde je mee. Bovendien had de Leeuwarder Melk Inrichting (LMI) ertegenover ook een. En 'de Condens', daar weer tegenover, ook een. Dus tel uit je winst. Beslist geen dorp.

Niet zo heel veel verderop stonden bovendien lange tijd de fabriekspijpen van de Lijempfen en de altijd stinkkerige kunststofverwerker Casolith. Het is maar een greep. Dat de fabrieksschoorstenen vooral aan de industriële oostkant van de stad stonden valt niet te ontkennen. In oudere tijden waren de bedrijfjes kleinschaliger en waren op nog veel meer plaatsen schoorsteenpijpen te vinden. Wasserij Ozon in de Tramstraat had er jarenlang bijvoorbeeld een voor zijn eigen.

De trots veel schoorsteenpijpen in de stedelijke skyline te hebben, speelde nog wel tot in de jaren zeventig van de vorige eeuw, dus nu zo'n dikke vijftig

jaar geleden. Daarna begon de milieuwerkelijkheid steeds een beetje meer door te dringen. Bah, vieze dingen als je er goed over nadent, meenden opeens steeds meer mensen. Helemaal niet iets om trots op te zijn. Dus vanaf die periode gingen bedrijven en gemeentes juist heel erg hun best doen om ze weer kwijt te raken. 'Groen' werd het nieuwe buzzwoord, duurzaam mag ook, zoals je bijvoorbeeld kunt lezen op die grote stinkvrachtwagens van Omrin.

Je kunt het wel een beetje vergelijken met hoge flatgebouwen in geheel versteende wijken vol hoge flatgebouwen. Van Bilgaard bijvoorbeeld werden begin jaren zeventig zelfs nog ansichtkaarten uitgegeven met foto's van hoge flatgebouwen: kijk, geen dorp. Trots waren we, trots. Nu niet meer.

Ook die tijd ligt inmiddels ver achter ons. We leggen nu voor veel geld poppedijntje-plantsoentjes aan. Dat geeft dan weer status in de 21ste eeuw. Voor dat geld had je natuurlijk ook wel

VDMM
van der meulen metaal

Aan-/verkoop én recycling van oud ijzer en metalen voor bedrijf én particulier!

Einsteinweg 16
8912 AP Leeuwarden
+31 58 2130402
info@vdmml.nl
www.vdmml.nl

GEBEURT ER NOG WAT MET DE
LAATSTE FABRIEKSSCHOORSTEEN
VAN LEEUWARDEN, DIE VAN
FRIESLANDCAMPINA?

KSPIJPEN



*‘Waren al die
schoorsteenpijpen
nu echt nodig?’*

duizend bomen aan het Leeuwarder bos kunnen toevoegen of ze her en der in de stad kunnen plaatsen. En wat is er eigenlijk mis met spotgoedkope, simpele grasveldjes zonder moeizame pretenties. Hier en daar een boom erbij, klaar.

Ik hoor de zuinige ambtelijke reactie al: Nee meneer, zo gemakkelijk gaat dat echt niet hoor. Nou, ik weet toevallig heel goed wat een simpele zak graszaad allemaal kan aanrichten. Als je er maar geen ambtelijke stukken over hoeft te schrijven,

De enige pijp die wel mag blijven, al staat hij er wat verweesd bij tussen de hondenuitlaatplek, vuilcontainers en basketballveldjes, is de titelloze bakstenen fabriekspijp annex minaret van de destijds kunstenaarsgroep De vier evangelisten, uit 1990. Aan de Vredeman de Vriesstraat / Jacob van Aakenstraat. Het kunstwerk wordt afgesloten door iets wat wel op een ballon lijkt. Het kan de teloorgang van het vervuilde fabriekspijpwezen niet mooier onderstrepen.

die te bespreken en te implementeren, uit te rollen, iets met beleidsruimte actief maken, of wat voor dingen ambtenaren zoal doordeweeks doen.

Waren al die schoorsteenpijpen nu echt nodig? Deels was dat vast zo. Toen de PEB-centrale nog kolengestookt was zeker, zo kon het kwalijke fijnstof tenminste eerlijk over de hele regio verdeeld worden. En de ketel van het Bonifatius Hospitaal met zijn eigen pijp was vast ook gewenst. Technologische verbeteringen brachten de oplossing. Wie nu nog een fabriekspijp in de lucht houdt, zoals Friesland Campina, de laatste van de stad, heeft echt iets uit te leggen. Hij is lelijk en suggereert bovendien dat het bedrijf ergens een trein heeft gemist.

Uitstalraam

Tekst en beeld: André Keikes

Uitstalramen, beter bekend als etalages, speelden lange tijd een grote rol in de detailhandel. Je liet als winkelier zo veel mogelijk spullen zien, vaak met prijskaartjes, om zo de klanten naar binnen te lokken. Graag een beetje mooi, stijlvol, zodat je winkel haast een klein theatertje werd. Fraai uitgelichte poppen of feestdagenversieringen maakten het plaatje compleet. Hoe zien de Leeuwarder etalages er vandaag de dag uit? En wat er gebeurde er met de etalages als een winkel sloot?

DEEL 2 De Friese Schrijfkamer



De Friese Schrijfkamer, boek- en kantoorboekhandel aan de Schrans 54, behoort niet alleen tot de bekende oude adressen in de stad, maar heeft ook etalages die het bekijken waard zijn. Met name in de uren dat de zaak gesloten is, want overdag ontnemen omvangrijke kaartenrekken en mandjes met aanbiedingen nogal uitgebreid het zicht. Dat is een beetje zonde, want de etalages zelf zijn niet alleen fraai vormgegeven (en met gevoel voor historie hersteld na de brand van januari 2023), maar ook zorgvuldig ingericht. Precies wat etalages zo aantrekkelijk maakt. En, zeg nou zelf, hoe veel kaarten koopt een mens nou nog vandaag de dag? En wat leveren die nog op? Dan kun je beter vrij zicht verschaffen op de ‘core business’ van de schrijfkamer.

SCHRANS

DONATEURS ZIJN BROODNODIG VOOR GOEDE JOURNALISTIEK

- WIJ BEDANKEN (NIEUWE) DONATEURS HARTELIJK VOOR HUN BIJDRAGE (VERMELD UW ADRES ALS U BELANGSTELLING HEEFT VOOR ONZE DONATEURSBIJEENKOMST)
- DOE MEE, DONEER! KIJK OP WWW.LIWWADDERS.NL

Marijn de Zee en
Dido Sibrandi zijn
de opvolgers van
Jacob Vierkant

JACOB VIERKANT:

THEATER DE BRES

Foto: Marchje Andringa

WERKT GEHEEL ZONDER SUBSIDIE

Jacob Vierkant, een van de prominente gezichten van het Leeuwarder kleinkunsttheater De Bres, doet een stap terug. Vanaf oktober levert hij de titel directeur in en wordt, zoals voorheen al het geval was, weer vrijwilliger. Met Vierkant, die bijna dagelijks geassisteerd werd door zijn rechterhand Erwin Hendriks, lopen we de recente geschiedenis van het bescheiden, maar door de inhoud opmerkelijke, theater langs.

‘Tot 2006 was ik werkzaam als supervisor projecten bij KPN. Na een reorganisatie kon ik daar weg en wilde me bezighouden met oefenruimtes voor muzikanten en mis-schien wel een muziekcafé. Die kans deed zich voor in Groningen, waar ik enige tijd actief was bij Muziek Organisatie Noord, vooral als facilitair medewerker. In Leeuwarden werkte ik een tijdlang voor woningbouwcorporaties Elkien en WoonFriesland als buurtconciërge in de wijk Heechterp Schieringen. Een moeilijke buurt, met veel ADHD-types en criminaliteit. Het duurde soms een jaar voordat ik het vertrouwen van de bewoner had gewonnen en ik naar binnen mocht.’

In 2006 meldde Jacob Vierkant zich bij Debatcentrum De Bres, het pas opgerichte onafhankelijke debatpodium dat door Stichting De Bres en de Friese vereniging FYK was opgezet. Voordien was het voormalige gymnastiekgebouwtje in de Schoolstraat, achter schouwburg De Harmonie in gebruik als partijkantoor van de lokale PvdA. In november 2005



stond het afstoten van het gebouw op de PvdA-agenda en wist PvdA-raadslid Jan van Olffen, net voor het besluit viel, om journalist Andries Veldman te interesseren voor overname en uitbreiding van de debatfunctie. (zie kader)

Vierkant: ‘Toen ik kwam, lag de nadruk op discussie en debat. Nu is dat verschoven naar theater en muziek en verhuur van de grote

en de kleine zaal. De felheid van de debatten was er wat af nadat de organisator van de debatten vertrok om zich meer te gaan richten op zijn krant Liwwadders, vandaar wat we de koers enigszins wijzigden.’

‘Wie er hier zoal optraden? Lenny Kuhr herinner ik me als een mooi optreden. De lezing van Docters van Leeuwen was ook bijzonder en dan de lokale grootheden die hier hun kunsten vertoonden: Ritsko van Vliet en Melvin van Eldik. Melvin organiseert hier al jaren zijn goed bezochte dichtersavonden. Ook de Noordsterren zijn vanaf het begin vaste gasten.’

De Bres leent zich ook voor organisaties die snel ruimte nodig hebben. In een ver verleden huurde de acrobaten Mini en Maxi het theater af voor de repetities van een voorstelling. ‘Twee jaar lang heeft scholengemeenschap Firda de grote zaal gehuurd. Dat is voor ons een mooie inkomstenbron, want we werken geheel zonder subsidie.’ Vierkant is ook zeer te spreken over huurbaas Elkien. ‘Die beschouwt de Bres een beetje als een van hun paradepaardjes. Het pand wordt uitstekend onderhouden. Onlangs zijn de ornamenten aan de voorgevel



Debatactiviteiten in De Bres

‘We werken
als vrijwilligers-
ploeg van vijftien
mensen goed met
elkaar samen’

WAT WAS DEBATCENTRUM DE BRES OOK ALWEER? WELKE DEBATTEN WERDEN ER GEVOERD EN WIE TRADEN ER OP?

(EEN SELECTIE) TOFIK DIBI, ACHMED ABOUTALEB, ABRAM DE SWAAN (SOCIOLOOG), MINI EN MAXI, PUCK VAN ULZEN, HENK KROL, NALDEN (INTERNETENTREPRENEUR), DOUTZEN KROES, ARJAN ERKEL (ARTSEN ZONDER GRENZEN; TWEE JAAR GEGIJZELD IN RUSLAND), CULTUURVUUR (NIEUW CULTUREELBELEIDSPAN), ANKA EN WILL JANSEN (CULINAIR TIJDSCHRIFT BOUILLON), ONNO KLEYN (CULINAIR JOURNALIST), DINY SCHOUTEN (CULINAIR SCHRIJFSTER), LUUD SCHIMMELPENNINK (PROVO, UITVINDER VAN HET WITTE FIETSENPLAN), ARNO BROK EN PETER REHWINKEL (OVER HOMO'S EN BESTUUR), PETER MIDDENDORP (DAGBLAD DE PERS), PETER 'D HAMECOURT (NOS-CORRESPONDENT RUSLAND OVER MOSKOU IS EEN GEKKENHUIS), MARGRIET BRANDSMA (NOS-CORRESPONDENT DUITSLAND), PHILIPPE REMARQUE (DE VOLKSKRANT/BOZE GEESTEN VAN BERLIJN), VAGINAMONOLOGEN, HUUB MOUS, ED NIJPELS INTERVIEWT JOURNALIST FRÉNK VAN DER LINDEN, FONS VAN GROENINGEN (VOORHEEN RESTAURANT KAATJE BIJ DE SLUIS; VOORZITTER LES AMIS GASTRONOMIQUE), GER JAARSMA (KREDIETBANK), WILFRED GENEÉ, ALBERTINA SOEPBOER, KLAAS KASMA EN TAMARA SCHOPPERT (FILOSOFYSK PETEAR OER DE LEAFDE), MAX VIJFTIGSCHILD (INTERNET ACADEMIE), THEA WEIJERS (TU DELFT OVER DOMOTICA), ANKE SNOEK (UNIVERSITEIT UTRECHT OVER ADOLF EICHMANN, TRAGIEK VAN LOTGEVALLEN), DEBAT OVER EERWRAAK IN FRIESLAND (ORGANISATIE JONGEREN ADVIESRAAD, 2006), ALMA HUISKEN EN JAN SCHULP (OVER DE MOESTUIN).

vernieuwd. Hierin lees je de geschiedenis van het oude schoolgebouwtje af. Prachtig allemaal.’

Marijn de Zee en Dido Sibrandi zijn de opvolgers van Jacob Vierkant. ‘Het was een bijzonder fijne tijd met allemaal dankbare en leuke mensen. We werken als

vrijwilligersploeg van vijftien mensen goed met elkaar samen. Ik ga gewoon door met het faciliteren van de voorstellingen, wel op een ander niveau en gevrijwaard van allerlei organisatorische beslommingen. Marijn en Dido kunnen dit werk prima voortzetten.’

DE RODE LOPER

boekenpassage

ANSICHTKAARTEN - PLAATJESBOEKEN - CD'S - KUNST - SCHAKEN

NET BINNEN

IK WEET NU ALLES WEER KEES 'T HART	OUD ZEER ELLEN PASMA
TROTS EN IN ZICHZELF BESLOTEN IDA GERHARDT	ZEGELBOOM WIEL KUSTERS
WIJ ZIJN DE POLITIEK MARC VAN DIJK	DE BOOG EN DE LIER OCTAVIO PAZ
UIT DE EERSTE HAND MARTIN AMIS	IN STAAT VAN OORLOG HYLKE TROMP
DE MOEDER VAN NICOLIEN J.J. VOSKUIL	LELIJK GEBOUWD NEDERLAND JAAP HUISMAN

SINT JACOBSSTRAAT 32 • IEDERE DAG GEOPEND VAN 11 TOT 17 UUR • MAANDAG EN ZONDAG VANAF 13 UUR



Martin van Seijen

Of ik nou in China rondloop of op de Leeuwarder Nieuwestad, overal ontdek ik bijzondere zaken.

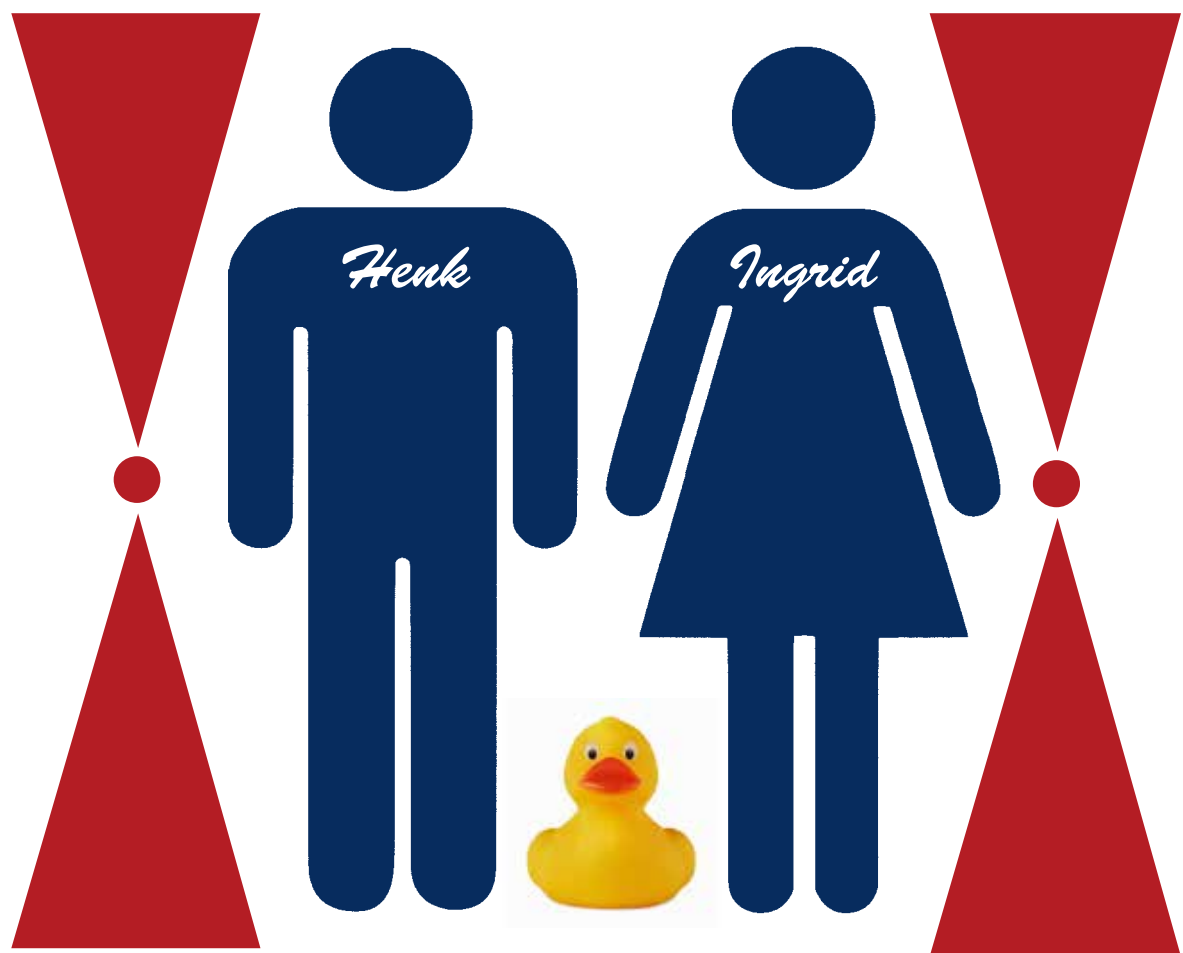
Een schilders oog ziet meer. Ik let op kleuren, verhoudingen en materialen. Kunst is de bewuste creatie van iets moois of betekenisvol, waarbij gebruik wordt gemaakt van vaardigheid en verbeelding. Daarmee vertel ik niets nieuws. Het nieuwe zit in de uiteindelijke verbeelding.

info@martinvanseijen.nl • www.derodehand.com



HET GEHEIM VAN HET DORP IS DAT ER NIETS MOET VERANDEREN

Lakkum, Leckim, Leckon, Leckem en nu Lekkum, het verwijst allemaal naar het dorp pal ten noorden van Leeuwarden. Ooit gebouwd op een terp aan de Lits (Dokkumer Ee). Het is altijd een klein dorp gebleven, soms maar met zes huizen. Pas na 1900 is er sprake van enige groei en nu heeft het 400 inwoners. Tot 1944 behoorde het aan de gemeente Leeuwarderadeel en sindsdien bij de stad Leeuwarden. Lekkum, Miedum en Snakkerburen, de trije doarpen, treden als eenheid op. Ze hebben ook één gezamenlijk vereniging van dorpsbelangen en bestieren samen ze het dorpshuis De Weeme, voorheen een mooie pastorie uit 1865.



Beeld: Anton Feddema

Nu we het toch even over bijzondere panden hebben: er staan een paar fraaie woonhuizen uit de jaren dertig, zoals Lekkumerweg 87, Buorren 41 en Sjoerdsbastate, de architectonische fraaie kop-hals-rompboerderij uit 1932. Een echt statige mooie klassieke kop-hals-rompboerderij van 1871 is Eeburgh-State, Cantelânsewei 1, een juweeltje! Het is wel een gemeentelijk monument, maar helaas geen rijksmonument. Het meest bijzondere rijksmonument is één van de best bewaarde molens in Fryslân: de achtkantige Bullemolen, van 1825, dus dit jaar 200 jaar oud. Het is een originele

poldermolen, die de Lits- en de Bullepolder moest bemalen. Als er sprake is van wateroverlast doet deze molen nog dienst als reserve-gemaal. Waarom draagt die polder en zijn molen de naam Bulle? Dat zou te maken hebben met een beul die dit land destijds in bezit had. Nu staat deze molen wel ver verwijderd van Lekkum bij het Alddiel. Je zou verwachten dat hij eerder behoort bij Leeuwarden, bij de nieuwe woonwijk Blitsaerd, die ten noorden van de Groningerstraatweg is aangelegd. Deze wijk was niet onomstreden. Felle protesten eind jaren negentig, vooral vanuit Lekkum, zorgden voor felle discussies of deze Bullepolder wel bebouwd moest worden. De gemeenteraad beslis-

te van wel en nu is de laatste fase van bebouwing aangebroken. Lekkum profiteert er wel van, want er gaan nogal wat kinderen van Blitsaerd naar de Lekkumer basisschool en ook zijn er bewoners van Blitsaerd die naar de kerk in Lekkum gaan.

Er is nog een monument: de Sint Ceciliakerk, ten noordwesten van en aan de rand van het dorp. In vergelijking met veel andere dorpskerken is de kerk niet zo oud (1778) en de toren is van 1896. Eerder stonden daar wel oudere kerkjes. Ik loop op deze

Lekkum profiteert van bebouwing Bullepolder

mooie nazomerdag het kerkhof over en zie daar Peter Smit, die bij het graf van zijn vader staat, tevens het graf van zijn over-overgrootouders. Hij komt hier geregeld, maar woont in Leeuwarden. Hij zegt dat de beheerder mij meer kan vertellen. Nu staat warempel de kerkdeur open, dus even naar binnen. Het lijkt wel of men met de grote schoonmaak bezig is, alles staat door elkaar, banken, stoelen en tafeltjes opgestapeld en er is een monteur bezig die onderhoudswerkzaamheden verricht. Van binnen is de kerk niet zo bijzonder op een kleine smalle herenbank na, voor slechts twee personen en daardoor opvallend. Ik loop nog verder het kerkhof over en kom bij het graf van de vermaarde predikant Johannes Hendrikus Zelle (1907-1983). Ik sprak er even over met Rixt Meijer, zij is met haar man beheerder van het kerkhof. Ze hebben zijn grafsteen, die er verwaarloosd bijstond, weer helemaal opnieuw gepoetst en de letters bijgeleverd. Aangezien ik een biografie over deze opzienbarende dominee heb geschreven, deed het mij goed dat zijn grafsteen er weer mooi bijstaat.

Ik loop nog even het dorpshuis De Weeme in, de deur staat namelijk wijd open. Boven zijn tijdelijk klassenlokalen ingericht en ik hoor dat de juf haar leerlin-

gen rekenles geeft, heel belangrijk, dus ik zal maar niet storen. Ik loop verder en kom aan de terp Cor Opmeer bij zijn huis tegen, dé autoriteit over Lekkum. Hij woont hier al 55 jaar en is met hart en ziel verbonden aan Lekkum. Hij nodigt mij naar binnen en we zitten op zijn binnenplaatsje genoeglijk in de zon en hebben het over zijn dorp. Het mooie aan Lekkum is, zo zegt hij, dat het dorp een samenghangend geheel is. Hij noemt als voorbeeld het dorpshuis De Weeme, dat nu al 50 jaar met elkaar gedragen wordt. In 1971 gaf iedereen honderd gulden, ook hij natuurlijk, en zo konden ze de oude pastorie van het verval redden en konden ze het opknappen en omtoveren tot dorpshuis. In 1981-1986 lieten ze een bus rijden van Burdaard naar Leeuwarden en daarmee konden leerlingen opgehaald worden die in Lekkum naar de Prof. Wassenberghschool gingen. Nu heeft de school ruim 200 leerlingen en komt er eindelijk een nieuwe school, een Integraal Kindcentrum voor maximaal 230 leerlingen bij het sportveld. Opmeer was zelf leraar Duits maar al zijn vrije tijd werd besteed aan het dorpsleven als voorzitter Plaatselijk Belang Lekkum-Miedum-Snakkerburen én nu al 44 jaar als mederedacteur en verspreider van de dorpskrant De Kobbeflecht. De krant komt tien keer per jaar uit en heeft een oplage van 300. Er is wel veel veranderd, maar toch, zo zegt Opmeer, is het geheim van het dorp dat er niets moet verande-

!!JA, IK WIL!!

EEN ABONNEMENT OP HET STADSBLAD LIWWADDERS
EN ONTVANG DE KRANT IN DE BUS + KORTINGSBONNEN

MET EEN ABONNEMENT ONDERSTEUN IK DE REDACTIE, DIE TIEN KEER PER JAAR EEN
INTERESSANTE KRANT MAAKT EN BOVENDIEN EEN DAGELIJKSE NIEUWSWEBSITE VERZORGT.

IK MAAK 40 EURO (INCLUSIEF VERZENDINGSKOSTEN) OVER OP REKENINGNUMMER
NL 88 RABO 0355 1954 96 T.N.V. STICHTING LOODS 50 VOOR ONDERZOEKSJOURNALISTIEK.

KRANT AAN HUIS • EXTRA SERVICE • VERGEET UW ADRES NIET TE VERMELDEN
MAIL UW ADRES NAAR DON.LIWWADDERS@GMAIL.COM

STADSBLAD LIWWADDERS: AL 25 JAAR EEN PODIUM VOOR ONDERZOEK, HISTORIE,
HUMAN INTEREST, COLUMNS EN SPRAAKMAKENDE ACTIVITEITEN.

ONZE SERIE OVER LEEUWARDER DORPEN: LEKKUM

ren. In 1971 waren er plannen om 170 woningen bij Lekkum te bouwen, zoiets haalt de ziel uit het dorp, maar dat is net niet doorgegaan vanwege de aanleg van Camminghaburen. Een tijdlang woonde de burgemeester van Leeuwarden in Lekkum, dat was Hayo Apotheker, aan het Mearsterpaed. ‘Ha dy Hayo’ was toen een welkomstdigtheid.

Wat is nu die ziel van het dorp, zo vraag ik hem. ‘In Lekkum woont de gewone gemiddelde burger. De gewone middengroepen, Henk en Ingrid zo je wilt. Alles is er; je kunt hier tegenwoordig zwemmen in de Dokkumer Ee en we hebben de ijsbaan. De winkels zijn dichtbij, in de Vrijheidswijk. Aan het Mearsterpaed is er een mooi ingerichte camping voor campers die meestal vol staat. Er is een behoorlijk actieve biljartclub met een jeugdafdeling en er is koffiedrinken voor ouderen in De Weeme.’

Beroemde Lekkumers? Naast de Olympische roeier Roelof Hommema (1904-1956) is dat vooral Prof. Dr. Everwinus Wasenbergh, die in 1742 in Lekkum werd geboren en in 1826 in Franeker stierf. Hij was hoogleraar te Deventer, daarna in Franeker, hij begon als hoogleraar Grieks maar al gauw werd hij de eerste hoogleraar Nederlands ooit. Hij

ER ZIJN PLANNEN GENOEG, ZOALS BIJVOORBEELD HET INRICHTEN VAN EEN THEETUIN

hield zich ook met de Friese taal bezig, gaf studies uit over Friese spreekwoorden (1780). Hij heeft een indrukwekkend aantal werken gepubliceerd: gedichtenbundels, toneel en talloze verhandelingen over taal. Hij en zijn familie en zijn ouders (zijn vader was predikant in Lekkum) liggen begraven op het Lekku-mer kerkhof.

Lekkum heeft zo’n 203 adressen en 187 woningen. 75% is koopwoning. De gemiddelde WOZ-waarde van de woningen komt op 255.000 euro. De 195 huishoudens hebben een gemiddeld van 2,1 personen. Lekkum heeft 195 personenauto’s. Het heeft 50 geregistreerde bedrijfsvestigingen. Het gemiddeld inkomen is 27.400 euro.

Ik doe nog een rondje Lekkum, kom via het Mearsterpaed langs de camperplaats en ik zie daar de opvallende villa waar ooit Apotheker woonde. Ik ga het terrein op van een grote boerderij, die mijn interesse wekt vanwege een bord met de aanduiding ‘Pacha Mama’. Wat zou daar zijn? Ik kom op het erf meteen al

de gastvrouw tegen: Sarah Sötemann. Ik mag wel even naar binnen en ontmoet daar haar partner Stephan Janssen. Een compleet andere wereld treed ik binnen. Ik kom in een soort van studio, waar eens een zwembad was van de vorige bewoners. Dat is Studio Badeend! De boerderij met 34 slaapplekken is een oord van bezinning. Of zoals vermeld wordt: een centrum voor inspiratie, bezinning en creatie. Het is bedoeld voor groepen voor bedrijfsweekenden, personeelsclubs of wie dan ook. Er zijn activiteiten voor de persoonlijke ontwikkeling. Overal zijn ruimten en Sarah laat mij alles zien, ook de keurige maar sobere slaapvertrekken. Haar moeder Klaasje Kos heeft deze boerderij ooit opgericht. Zij zocht toen een plek dichtbij een grote stad, maar wel op het platteland. Dus was deze boerderij in Lekkum dé kans. Het gaat om natuurheling oftewel vanuit een holistische visie werken aan mens en natuur. Men kan als groep, of als individu zelf zijn wensen kenbaar maken en er worden regelmatig cursussen aangeboden waarvoor men zich kan inschrijven.

Er zijn grote en kleine ruimten voor meditatie. In Atelier Wolf is een ruimte voor creativiteit. Je mag zelf het eten voorbereiden in de keuken, dus veel mensen nemen hun eigen ingrediënten mee. Dagworkshops zijn ook van harte welkom in Pacha Mama.

Nu nog over die studio, Badeend dus. Dat is een mooie ruimte voor podcastopnames en andere producties. De camera’s staan al in de aanslag. Het is ook wel bedoeld voor artiesten, voor try-outs bijvoorbeeld. Sarah is van het theater en Stephan van de mediatechniek en muziek. Stephan doet ook zelf aan muziek en speelt in een rockband ook maakt hij producties, bijvoorbeeld voor Arcadia. Pacha Mama (oorspronkelijk een begrip uit Peru) betekent Moeder Aarde, en daarbij staat verbondenheid met de natuur centraal. Er zijn plannen genoeg, zoals bijvoorbeeld het inrichten van een theetuin.

Ik zoek mijn auto weer op, die staat bij de kerk. Kerkelijk is Lekkum vanouds Vrijzinnig Hervormd, dus de kerk en de school was voor iedereen. Met de fusie van de protestantse kerken (PKN) is er geen verschil meer, zegt Dominee Gerben Hoogterp. Hij beschrijft de Protestantse Gemeente van de Ceciliakerk een kleine maar vitale kerkgemeen-

schap, met zo’n 30 tot 40 actieve kerkleden. Twee keer in de maand is er kerkdienst. De kerk is er ook voor Snakkerburen en Miedum. De predikant vindt Lekkum ‘een iconisch plaatje’. Zelf woont hij weliswaar in de stad, maar vindt het heerlijk om dan naar Lekkum te fietsen, via Snakkerburen of Lekkumerend. Het bijzondere van Lekkumers is dat ze wel echte dorpsbewoners zijn en Lekkum ook alles in huis heeft als dorpsgemeenschap, maar dat men tegelijkertijd sterk verbonden is met de stad. Veertig jaar geleden begon Hoogterp zijn loopbaan in Camminghaburen en nu mag hij met veel genoeg aan de ander kant van de Bonkevaart werkzaam zijn. ‘We willen als kerk en als Lekkumers op allerlei manieren met elkaar verbonden zijn. Open staan voor iedereen en we willen bevorderen dat we omzien naar elkaar, zoals elke woensdagochtend samen met dorpsbelang zorgen voor koffieochtenden.’ Ook ds. Hoogterp ziet in Lekkum een oord van bezinning, want hij zegt dat de begraafplaats meer een tuin moet worden voor iedereen: ‘Een groene ruimte voor natuurbeleving, bezinning en stilte. Genieten en mijmeren op een bankje.’

Bearn Bilker
21 september 2025



NATUUR
MUSEUM
FRYSLAN

WETEN WAT ER LEEFT

NIEUWS



HIEP HAP HOERA! DUURZAAM ETEN IS EEN FEEST

In de herfstvakantie gaan we aan de slag met duurzaam eten. Kinderen gaan verschillende opdrachten doen en moeten hierbij hun zintuigen gebruiken om bewuste keuzes te kunnen maken, keuzes die goed zijn voor mens, dier en planeet. Het hamburgerdoosje dat ze bij binnenkomst krijgen, wordt gaandeweg gevuld met allerlei ingrediënten die ze zelf kiezen en maken. Na afloop hebben ze als bewuste burger een bewuste burger samengesteld.

Het Natuurmuseum heeft hiervoor een duurzame Schijf van Vijf ontwikkeld voor een duurzaam eetpatroon. Bij elke schijf maken kinderen kennis met een andere mogelijkheid om bewust duurzaam te eten. Vlees vervangen door zeewier of insecten bijvoorbeeld, eten uit het seizoen, producten kiezen die van dichtbij komen en kliekjes gebruiken om iets anders van te maken. Ook is er aandacht voor spannende nieuwe ideeën zoals groentekweken in een toren en eten maken met een 3D-printer. En natuurlijk is er iets te proeven –als je durft tenminste!

In de vakantie week regio Noord zijn er ook diverse workshops, kijk op de website voor meer informatie, data en tijden.

De herfstvakantie duurt van 11 t/m 26 oktober. In de vakantie week regio Noord (18 t/m 26 oktober) is het museum dagelijks geopend van 10.00 tot 17.00 uur, dus ook op de maandag.

COOLE KIDSNACHT

In de avond naar Hiep Hap Hoera!? Dat kan op vrijdag 17 oktober tijdens Coole Kidsnacht. Speciaal voor deze avond is ook de OnderWaterSafari open. Reserveren is niet verplicht, maar mocht je in de OnderWaterSafari willen gaan, wel aan te raden.

Coole Kidsnacht is voor kinderen van 4 t/m 12 jaar en duurt van 17.00 tot 21.00 uur. Er gelden normale entreprijzen. Ouders, pakes, beppes en begeleiders mogen mee!

WWW.NATUURMUSEUMFRYSLAN.NL



GRATIS DINSDAG

IN 2025 GELDT DE GRATIS DINSDAG OP ALLE DINSDAGEN DIE BUITEN DE OFFICIËLE VAKANTIEPERIODES REGIO NOORD VALLEN (ZOALS GEPUBLICEERD OP DE WEBSITE VAN DE RIJKSOVERHEID). JE KUNT OP DEZE DAGEN EEN RITJE IN DE ONDERWATERSAFARI (4+) MAKEN VOOR €1,- P.P.

GEMEENTE LEEUWARDEN

MAAKT **PUINHOO**P VAN RUIMTELIJK ORDENINGSPROCES JACOBIJNERKERKHOF

Aan de inmiddels lange rij van flaters die de gemeente Leeuwarden zoal op zijn conto heeft staan als het gaat om het al dan niet verlenen van zogenaamde omgevingsvergunningen, kan weer één worden toegevoegd. Wie krijgt geen hoofdpijn, om eerst maar de al langer lopende dossiers te benoemen, van het gedoe rond het bestemmingsplan met betrekking tot het Groene Ster-gebied, dat inmiddels in een miljoenen verslindende jarenlange juridisch procedure is verzand of de kwestie van de door Defensie en omwonenden bestuursrechtelijk bestreden vestiging van een ROL (Regionale Opvang Locatie) pal onder de rook van de vlieg-basis, niet te vergeten ook de woningbouwprogramma's in De Hem, het Potmargegebied en ja, ook het project 'betaald parkeren' in de nieuwbouwwijk Middelsee. waartegen bewoners en belanghebbenden zich al tijden hevig verzetten. Vermeldenswaard is verder nog het al in gang gezette verbouwplan van het pand waarin de Voedselbank Leeuwarden huist en waarvan de gemeente eigenaar is, doch waar werd 'vergeten' de vereiste vergunning tijdig aan te vragen. Slordig op zijn minst, maar de reeks is, zonder uitpuittend te zijn, wel zodanig omvangrijk, dat ambtelijke en/of bestuurlijke naïviteit dan wel onachtzaamheid niet meer kan worden aangenomen. Nee: eerder laat zich - kwalijk genoeg - moedwil als modus operandi veronderstellen.

ILLEGALE PRAKTIJKEN

Meest recente notering op de 'zwarte lijst'? De speeltuinplan-nen bij de Jacobijnerkerk en de Pottebakkersplaats. In de buurt rond de kerk 'rommelt' het al een tijdlang als het gaat om de aanleg van deze voorzieningen, dit in directe opdracht van de gemeente. Maar illegaal, naar blijkt, want geen vergunningen. Zeker de herbestemming van het groen naast de kerk, het laatste herkenbare restant van het voormalig aanwezige kerkhof, wordt door tal van omwonenden niet gewenst. Niet alleen vrezen zij voor de nodige overlast en onveilige situaties vanwege fout publiek. Wat hen bovenal stoort, is de funeste aantasting van het monumentale, cultuur-histori-sche aanzien c.q. de erfgoedsta-

tus van de locatie, die valt onder de (verbods)bepalingen van de 'aanwijzing beschermd stadsge-zicht', zoals die zijn vastgesteld in het bestemmingsplan binnen-stad.

VERGETEN GESCHIEDENIS

Het is voor menig Liwwadder waarschijnlijk een vergeten stuk van de (binnen)stadsgeschiede-nis, de totstandkoming van het groenveld. Eind jaren '80 werd door de toenmalige gemeente-raad besloten om het tot dan toe stenen plein voor de Jacobijner-kerk een 'facelift' te geven, waar-bij werd beoogd het oorspronke-lijke aanzien van het kerkhof zo veel mogelijk weer te herstellen. Daartoe werd het middengedeel-te van het plein met een halve meter aarde opgehoogd tot een

soort 'terp', omzoomd met een dichte beukenhaag en toegan-kelijk gemaakt met enkele draaihekken. De kosten van de hele 'transformatie', f 70.000,-, werden overigens gedragen door de woningbouwvereniging Pa-trimonium, die op dat moment volop bezig was met de verbouw van het Sint Elisabethklooster tot appartementencomplex en de aanstaande bewoners daar-van op deze manier graag een zo aangenaam mogelijke 'groene' woon- en leefomgeving wenste te verschaffen.

Dit allemaal zeer tot genoegen van PvdA-er ir. Ap Timmermans, toenmalig wethouder Ruim-telijke Ordening, die 'spijtig genoeg' geen gemeentelijk budget kon ophoesten voor het

'vergroenings' project. Dus was het niet verwonderlijk dat, zoals de Leeuwarder Courant destijds optekende, 'Burgemeester en wethouders deze gift recentelijk met genoegen hebben geac-cepteerd'. Valt de naam van Ap Timmermans, dan moeten ook die van Roel Sluiter en Ad Fahner genoemd worden! Zij gedrieën namelijk vormen de werkgroep 'Waakhond' als onderdeel van de Leeuwarder Historische Vereniging Aed Levwerd. Doel van de werkgroep: het zich sterk maken voor en het beschermen van het historisch aanzicht van de gemeente Leeuwarden. 'Met het oog op het voortdurend bouwen en slopen is het goed om te kijken wat die veranderingen voor het historisch aanzicht betekenen', aldus valt op de web-site van de Vereniging te lezen. Is het dan niet verwonderlijk, dat genoemde werkgroep tot op heden, althans publiekelijk, (nog) niet heeft 'geblaft', anders gezegd doodstil is gebleven ten aanzien van de ontwikkelingen rond de Grote Kerk, die, zeker als het gaat om de risico's rond de eigendomswissel ervan, als voorbeeld wordt genoemd van een kwestie 'waarbij betrokken-hed van de Waakhond gewenst is'. Einde citaat.

'NEE HOOR, GEEN VERGUNNINGEN NODIG'

Goed, verder dan met het pijn-punt van de vergunningen. De gemeente werd in het gehele 'participatie' traject bij voort-during vanuit de buurt op de noodzaak daarvan gewezen Dat ging vergezeld met de oproep en het verzoek om de daartoe vereiste procedure (omgevings) vergunning aanvraag te star-ten. Tevergeefs aanvankelijk, want, zo antwoordde het college van B&W 13 mei 2025 op door LIJST058 raadslid Otto van der Galiën 14 april 2025 desbetref-fend ingediende vragen onver-schrokken: 'Nee, voor de aanleg voor de speeltuin zijn geen vergunningen nodig'. Punt uit. En de tegenstanders van het plan werd, onder gebruikmaking van exact dezelfde uitvlucht, bij voortduring zonder blikken of blozen voorgehouden dat bezwaar maken niet mogelijk was. Snel door vervolgens naar eind augustus dit jaar. Plompver-

loren, want zonder behoorlijke aankondiging, wordt de schep in de grond gezet. Toetsing aan het bestemmingsplan? Een geldige vergunning voorhanden? Het laat zich raden, niet dus. Hou dat vooral vast. Wél wordt het werk met verdubbelde inzet aange-pakt en wordt de voormalige dodenakker in goed drie weken 'verruïneerd'. En waarvoor dan? Een speelplaats, hoezo, deze locatie heeft meer potentie als hang-, blow- of afwerkplek, of zo u wilt een 'smûk (ja fijn, een rioolbuis als huis) 'swalkershote-l'. Ondertussen staat het in 2022 in het kader van het project 'Leeuwarden, City of Literature' geplaatste kunstzinnige litera-tuurbankje er hopeloos verloren bij, weggedrukt in de chaos van speelattributen. Het groenveld is nu een slagveld.

DE POTTEBAKKERSPLAATS

Even verderop kijken dan, bij de Pottebakkersplaats. Op een steenworp afstand van het Jaco-bijnerkerkhof gelegen, is daar sinds mei dit jaar een met tal van speel- en beweegtoestellen compleet voorziene speelweide te vinden, dit tot grote vreugde van het Wijkpanel binnenstad (later meer over deze – in het wheelen & dealen uitermate bekwame – club), dat in oktober 2024 al melding maakt van het feit fat de gemeente is begon-nen met het opknappen van de plek. 'Het belooft een prachtige, groene en weer gezellige Potte-bakkersplaats te worden. Waar jong en oud samen kunnen komen'. Toe maar! Benieuwd of met betrekking tot de aanleg van deze speelweide wel de juiste procedures zijn doorlopen? Het laat zich wederom raden, niet dus. 'Gemeente Leeuwarden heeft een aanvraag voor een om-gevingsvergunning ontvangen. De vergunning is aangevraagd voor het legaliseren van een bestaande speeltuin aan de nabij Pottebakkersplaats in Leeuwar-den', zo meldt het gemeenteb-lad nr. 426487 van 2 oktober 2025, op het web te vinden. Zou men bij de gemeente, die dus zelf de vergunning heeft aangevraagd, eindelijk wakker zijn geworden vanwege alle commotie rondom het nieuwe speeltuinplan bij de Jacobijnerkerk, de afgelopen tijd? Het heeft er alle schijn van.

TOM'S
BIJT JE VAST
in onze **NIEUWE SPECIALS!**

SPARERIBS

LOADED FRIES

Cambuurplein 1a, Leeuwarden WWW.TOMSCAFETARIA.NL

...IN HET KORT...

Veel particulieren vinden dat de gemeente Leeuwarden zeer slordig omgaat met regels en procedures. Regelmatig trekken zij bij het Stadsblad Liwwadders aan de bel. Een van de hardnekkige volhouders is Tjerk de Haan. Hij waakt bijna letterlijk als bewoner van het voormalige Sint Elisabeth klooster over de buurt. Waarom de gemeente zo slordig handelt en de regels terzijde legt is nog een vraag waarop we nog geen antwoord hebben. Wel leidt dit tot ergernis en onnoemlijk veel kosten. Het brengt ook schade aan het vertrouwen in de overheid.

HET ADDERTJE

Maar opgepast, er schuilt bepaald een verraderlijk addertje onder het spreekwoordelijke gras. Wat is het geval? In plaats van de volledige (uitgebreide) procedure vergunningaanvraag toe te passen (wat voor de hand zou liggen als meer dan gerechtvaardigde ‘compensatie’ voor het volledig verprutste voortraject, met als resultaat een illegaal verrezen bouwwerk), beperkt de gemeente zich tot het voeren van een verkorte (reguliere) procedure. Waarbij voor bewoners, (derde)belanghebbenden en/of de gemeenteraad niet vooraf, maar enkel achteraf, als al op de aanvraag vergunning is beslist, nog een – minimale – mogelijkheid bestaat tot het leveren van zienswijzen, het maken van bezwaar en/of het formuleren van wensen, dan wel bedenkingen. Volwaardig meedoen? Nee, eerder een wasen neus. Uitermate lezenswaardig deze verhandeling. Werd eerder het ‘theater’ rond de vergunningsprocedure ‘Voedselbank’ aangehaald, daaruit wordt volstrekt duidelijk waar toe de gemeente in staat is om bezwaarmakers ‘procedureel’ af te poeieren. Het betreffende, voor zich sprekende, ‘dossier’ is te vinden op de gemeentelijke webpagina.

AF

Terug naar het speeltuinproject Jacobijnerkerk. Illegaal aangelegd, dan dient ook daarvoor een officiële, desbetreffende ‘herstel’ omgevingsvergunning aangevraagd te worden, toch? Nog maar eens ten gemeentehuize geïnformeerd, waar het klinkt dat één en ander binnen afzienbare tijd zeker gaat gebeuren. ‘Zo maar, ineens’. Nah ja, na als zodanig minstens driemaal ‘af’ te zijn geweest, waarmee het vertrouwen in het gemeentelijk handelen een flinke knauw heeft gekregen, luidt het credo vooralsnog ‘eerst zien en dan geloven’. In het verlengde daarvan moet overigens dat ‘zo maar, ineens’, in tweede instantie toch flink genuanceerd te worden. Immers: er ligt al sinds april 2025 een heel pak aan correspondentie bij de gemeente, van (Voor)aankondiging bezwaarschrift met onderliggende documentatie, inmiddels uitgelopen op een juridische bezwaar- en beroepsprocedure, tot en met recent een heus zogenaamd ‘Handhavingsverzoek’, inhoudende een verzoek om bestuursrechtelijke handhaving betreffende de bouw c.q. aanleg

van een nieuwe speeltuin bij de Jacobijnerkerk te Leeuwarden zonder omgevingsvergunning.’

Het geheel van deze stukken is op de gemeentelijke website te vinden. Ook relevant, een tweetal Woo-verzoeken waarvan het resultaat een onthullend inkijkje geeft in het obscure spel achter de schermen: de eerste tranche beslaat liefst 172 pagina’s, terwijl de tweede portie (digitaal) nog niet gepubliceerd is, maar in papieren vorm al wel beschikbaar is gesteld. En dat is zeker zo ‘explosief’ als deel één. Het kost het nodige aan lees- en spuurwerk, maar met de donkere dagen voor de deur, is het voor de geïnteresseerden zeker een prima tijdsbesteding! Is te hopen dat in tegenstelling tot de casus ‘Pottebakkersplaats’ bij het speeltuinplan Jacobijnerkerk(hof) wel voor de volledige = uitgebreide procedure vergunningsaanvraag wordt besloten. Niet enkel als de reeds opgeworpen ‘compensatiemaatregel’, maar zeker ook omdat er diverse partijen bestaan, zogenaamde derde-belanghebbenden, die als medegebruikers van de locatie vakkundig door de gemeente buiten het debat en de besluitvorming zijn gehouden.

Off the record heeft een aantal daarvan aangegeven tamelijk ‘ongelukkig’ te zijn met de herbestemming tot speeltuin van het terrein en te betreuren dat hen onverhoeds een gewaardeerde podiumplek is ‘ontnomen’. Echter wenst men zich niet hardop uit te spreken, vanwege allerlei (afhankelijkheids-)relaties met de gemeente in termen van financiering, subsidiëring, het verlenen van vergunningen, ontheffingen e.d. Het blijft, voor zover er wél oppositie wordt gevoerd, bij meestribbelen als zachte vorm daarvan, zo klinkt het enigszins omfloerst uit de mond van één van de getroffen partijen. En van kritisch in de wedstrijd zittende buurtbewoners houdt menigeen vanwege ‘de lieve vrede’ zijn kaken op elkaar om vooral maar niet de kans te lopen het etiket van ‘spelbreker’, erger, ‘kinderhater’ opgeplakt te krijgen. Tja, het is wel zo, je komt eerder aan een naam dan er weer vanaf. Nagekomen bericht: het kon niet uitblijven, wat geen verrassing mag heten, dat de gemeente de zaak ‘met stoom en kokend water’ doorzet Ze doet alsof d’r neus bloedt en loopt het gebruikelijke pad van afpoeieren en overdonderen af. ‘Game on, Gloves off and See You in Court’!

8
DAGBOEK
VAN EEN BURGEMEESTER

Maandag

Hè, eindelijk weer eens een oproep voor een talkshow! De redactie van Pauw en De Wit wilde graag enkele oude politici aan tafel om de actualiteit te duiden. Ik heb voor de vorm nog even in mijn lege agenda gekeken en toen na gespeelde aarzeling toegestemd. Daar heb ik wél de voorwaarde aan verbonden dat De Wit mijn nieuwe boekje over de toekomst van Friesland even in de lucht gaat houden.

Natuurlijk heb ik mij bij het schrijven afgevraagd wat mijn bijdrage over de toekomst van Friesland aan al die andere toekomstbeschrijvingen van Friesland zou toevoegen. Hoeveel toekomst is er überhaupt nog? Hoeveel toekomstvisie kan een provincie verdragen? Wellicht had ik mij daar, achteraf gezien, meer in kunnen verdiepen. Zo'n toekomstvisie is een precaire balanceeract. Het vergt een dermate diep niveau van concentratie dat het alleen geconcipieerd kan worden in een omgeving waar een sfeer van rust, reinheid en regelmaat heerst.

Het gevaar is aanwezig dat je in het verkeerde kamp wordt geduwd. Ik wil geenszins beschouwd worden als een visionair. Voor je het weet, zit je in een ijsbak met Wim Hof of met Arie Boomsma of andere wichelroederedenaars feitenvrij te filosoferen; toch ietwat beneden mijn niveau. Al ben ik natuurlijk wel specialist in het aanhoren van 100-jarigen. In dat leeftijdscohort gaat betrekkelijk weinig energie zitten. Je lacht vriendelijk, reikt af en toe een woord aan en vervolgens is het zaak de eindstreep zonder kleerscheuren te halen. Waar blijven ze, Eric?!

Deze keer heb ik mij aan de talkshowtafel gehouden qua bon mots, een mens kan ook overdrijven. Bovendien beleven we zware tijden en worden dit belangrijke verkiezingen. Als de omgeving zich oppompt, dien je jezelf bescheiden op te stellen. Dat draagt alleen maar bij aan je relevantie. Dat gezegd hebbende, ben ik er zeer mee in mijn nopjes dat mijn boekje nationale aandacht heeft gekregen. Ik was al blij dat de directeur van het Fries Planbureau en gedeputeerde Friso - die het maar niet lukt om ergens burgemeester te worden - tijd hebben kunnen vinden om mijn pamflet, waarin de Friese paradox (arm maar gelukkig) opnieuw wordt bekeken, in ontvangst te nemen.

Het is wel jammer dat ik na al het uitputtende schrijfwerk, de presentatie en het grote interview in de Leeuwarder Courant een paar dagen later in dezelfde krant in een ingezonden stuk finaal onderuit werd gehaald. Daarin schrijft ene M. Bosma dat er in het geheel geen sprake kan zijn van een Friese paradox. Friesland ontvangt veel meer geld dan waar het getalsmatig recht op zou hebben. Indirect zegt de ingezon-

den briefschrijver: hou op met die onzin! De beste man poneert iets dat mij plausibel voorkomt, zo moet ik toegeven, namelijk dat het overgrote deel van de welvaart in de randstad wordt verdiend en dat er van een evenredige verspreiding van het grote geld geen sprake kan zijn. Morgen maar weer eens informeren hoe het met het onderzoek naar de brandstichting van mijn auto staat.

Dinsdag

Mijn boekje laat me maar niet los. Ook De Wit begon over die vermeende Friese paradox. Gelukkig had de redactie het ingezonden stukje van Bosma niet gelezen; we konden op de oude vertrouwde voet verder. Kritiek resoneert hier niet. Ach, is het leven niet een groot Wereldtijdschrift? Het sjacheren, je groter voordoen dan je bent. Dat Wereldtijdschrift in Lijmen/Het Been van Elschot bestaat helemaal niet. De oplage is zo groot als het aantal exemplaren dat de gek over wie het artikel wordt geschreven, zelf bestelt. Ik moet constateren dat ik hier ook van kan worden beticht. Ik schrijf rustig op: hoe behoud je het welzijn van Friezen in een tijd van economische uitdagingen? Dat laatste is natuurlijk een enorm eufemisme voor achteruitgang, met name verlies aan banen. Op mijn conduittestaat prijkt nu al in potlood: onder zijn bewind verdween de financiële sector uit de hoofdplaats.

De stelligheid waarmee ik mijn boekje heb geschreven ontbreekt me helaas in mijn dagelijks leven als burgemeester. Iedere morgen wanneer ik met gekamde haartjes en mijn grote bruine aktetas, met daarin het weergaloze boek We gaan op berenjacht, naar het stadhuis loop, vraag ik me af waarmee we bezig zijn. Ik roep in mijn pamflet op tot actie, maar waaruit moet dit dan bestaan? We gaan op Berenjacht lag jarenlang op mijn nachtkastje. Tijdens het fractieoverleg heb ik er dikwijls uit geciteerd. Ook nu zijn er moeilijke keuzes te maken. Dan pak ik het berenboek er maar weer bij en schiet er door mijn hoofd: niet bovenover, niet onderlangs, nee, we moeten er dwars doorheen! Je hebt in dit vak klussen die zich zonder aankondiging aandienen, klussen die je eigenlijk helemaal niet op je bordje wilt, maar ze zijn er nu eenmaal. Op zo'n moment moet je toch je verantwoordelijkheid nemen. Je moet er als bestuurder staan: we moeten er dwars doorheen! Dan pak ik het berenboek ter ondersteuning en citeer, zoals ook in het boek staat: ‘zwieperdezwiep, plonserdeplons, struikeldestruik.’

Ach, zo struikelen we verder. Als Alexander Pechtold wordt uitgedaagd om iets positiefs over mij te vertellen, komt hij met mijn overleden konijn aanzetten. Het blijft een wonder wereld waarin wij ons bevinden. Ik kan mij niet aan de indruk onttrekken dat mijn boekje hierin toch enig houvast kan bieden.

EEN NIEUWE AFLEVERING VAN MIJN DAGBOEK
LEEST U OP LIWWADDERS.NL. BELEEFD AANBEVOLEN.

HET HELE VERHAAL LEEST U OP DE
WEBSITE WWW.LIWWADDERS.NL

BEWONERS VOORMALIG DIACONESSENZIEKENHUIS WILLEN ‘IJZER’ BEHOUDEN

Door Andries Veldman foto's: Wilma Koole

‘Tsja, hoe begint zoiets?’ Henk van der Ploeg en Felix Heeger, bewoners van het voormalig Diaconessenziekenhuis (kinderziekenhuis; architect G.A. Heldoorn, 1958) aan het Mandelaplein in de Leeuwarder Transvaalwijk, kijken elkaar verbaasd aan. Henk van der Ploeg: ‘Er hing een briefje van WoonFriesland op het prikbord met de mededeling dat men het gebouw wilde gaan verduurzamen. Dit betekende dat de karakteristieke ziekenhuisramen zouden verdwijnen. Daar waren wij op tegen. Er werd gevraagd om met eigen initiatieven te wachten op de informatiebijeenkomst. Ik informeerde of er dan nog inspraak mogelijk zou zijn en kreeg als antwoord: nou, eigenlijk niet.’

Van der Ploeg staat inmiddels bij diverse instanties bekend als een pitbull die zich in de materie vastbijt. De voorgestelde verduurzaming ging namelijk gepaard met het verwijderen van ‘al het ijzer’, zoals de ramen in het gebouw werden aangeduid. Dat ijzer, de kozijnen van de ramen, beschouwen bijna alle bewoners als een van de karakteristieke eigenschappen van het gebouw die het wonen op deze plek nu juist zo aantrekkelijk maken. Het ijzer geeft het gebouw charme. Van der Ploeg: ‘Ik kondigde aan om in actie te komen. Nou, dat moest ik dan maar doen, aldus de woningbouwcorporatie.’

Er heeft zich nu een cluster aan organisaties gevormd die vindt dat de historische ramen behouden moet blijven. Volgens hen bevinden die zich nog in goede staat. Ze zijn juist aangebracht om warmte en koude te reguleren; het gaat in feite om dubbele beglazing met twintig centimeter ruimte tussen de ruiten. Het gaat hier niet om de minste groeperingen: het Cuypergenootschap (behoud bouwkun-



Felix Heeger, Henk van der Ploeg en Karin de Mik

‘Ze dreigden om het gebouw uit hun portefeuille te gooien’

dig erfgoed), Bond Heemschut (behoud cultureel erfgoed), Hûs en Hiem (welstand-sadvisering), Aed Levwerd (historische vereniging). Aan de andere kant staat de woningcorporatie WoonFriesland, die het liefst het gebouw voor 1,2 miljoen euro op de schop neemt. Ook is er nog de rol van de gemeente Leeuwarden, die wel het historisch en cultureel belang inziet en gevoelig is voor het pleit van de bewoners maar nog geen besluit heeft genomen. Henk van der Ploeg: ‘Ze waren verrast en vonden de kozijnen toch wel heel bijzonder.’

De sfeer tussen de partijen is er inmiddels niet gezelliger op geworden. Felix Heeger: ‘Er is op het hoofdkantoor van Woon-

Friesland in Grou vergaderd. We hebben toen gezegd dat we het niet eens zijn, maar wel een open communicatie willen en met elkaar in contact willen blijven. Maar de deur werd dichtgegooid.’ Henk van der Ploeg: ‘Op een gegeven moment zit je in een dreigende sfeer. Dan wordt er tegen ons gezegd dat ze het gebouw dan misschien wel uit hun portefeuille willen gooien. Dan kom je terecht bij huisjesmelkers. Zo gaan ze met je om. Ik vind dat toch opmerkelijk van zo’n organisatie dat je niet een gewoon gesprek met ze kunt voeren zonder dergelijke bedreigingen.’ Eerder werd het plaatsen van zonwering ter sprake gebracht, een wens van de 28 bewoners om het wonen nog comfor-



Het ‘ijzer’

tabeler te maken. ‘Onbespreekbaar. Er werd ontkend dat die er ooit hing, en dat terwijl we er foto’s van hebben.’

Pitbull Van der Ploeg ging op zoek naar alternatieve mogelijkheden en kwam uit bij een ondernemer in Noord-Holland. ‘Die was bereid om het gebouw te verduurzamen voor een veel lager bedrag dan WoonFriesland in gedachten had.’ Op een na staan alle bewoners achter behoud van de ramen in de oorspronkelijke uitvoering. Zij wachten nu op een bouwkundig rapport dat inmiddels door partijen (? Welke?, wij niet) wordt bestudeerd maar door de bewoners nog niet is ingezien. Van der Ploeg en Heeger hebben inmiddels alle Leeuwarder raadsleden en wethouder Hein de Haan (PvdA) een uitnodiging gestuurd om de situatie in het gebouw te komen bekijken. Felix Heeger: ‘Het is jammer dat de huurbaas zo reageert. Ook de enquête die we hebben uitgevoerd werd in twijfel getrokken. Het is pure minachting voor de bewoners.’



●●●
**Hobbemastraat
wacht op
opknappen
van de stoepen**
●●●

LANGWEER BRASSERIE ANDERS

Altijd al gedroomd van een eigen horecazaak op een levendige locatie in Friesland? Dit is je kans. In het sfeervolle centrum van watersportdorp Langweer ligt een succesvolle brasserie klaar voor een nieuwe ondernemer. Met een sterke naam in de regio, een vaste klantenkring én een aanhoudende toestroom van toeristen biedt deze exploitatie volop mogelijkheden voor een ambitieuze horeca-ondernemer. Deze bekende horecazaak is al jarenlang een vertrouwde plek voor zowel locals als toeristen. De warme uitstraling, vriendelijke service en toegankelijke menukaart maken het een geliefde bestemming voor lunch, diner of een borrel. Het restaurant beschikt over ca 85 zitplaatsen en op terras kunnen nog eens 80 gasten plaats nemen. Er is voldoende opslagcapaciteit en parkeergelegenheid. Het bedrijf voldoet aan alle wettelijk gestelde eisen.



HINDELOOPEN HORECAPAND (BEKEND ALS 'T HAIVEN54)

In het charmante Hindeloopen, een van de legendarische Friese Elfsteden, bevindt zich een bijzonder horecapand dat wacht om ontdekt te worden. Met zijn rijke geschiedenis en pittoreske ligging is Hindeloopen een dorp dat doordrenkt is van karakter en authenticiteit. Het pand, gelegen aan de haven en voorheen bekend als 't Haiven, heeft al vele generaties gasten verwelkomd en is nu klaar voor een nieuwe impuls. Met ruimte voor maar liefst 30 zitplaatsen binnen en nog eens 60 zitplaatsen op het terras, is dit horecapand bij uitstek geschikt voor een levendige pizzeria met afhaal- en bezorgmogelijkheden. De zaak is volledig ingericht en voldoet aan alle wettelijk gestelde eisen. Op de verdieping bevindt zich de nieuw ingerichte toiletgroep en er is voldoende opslagcapaciteit.



BORGER HOTEL CAFÉ RESTAURANT BIEZE

Op een prachtige locatie omgeven door bossen ligt Hotel Bieze in het mooie toeristendorp Borger. Dit allround horecabedrijf beschikt over een groot terras, 23 ruime hotelkamers bestaande uit elf standaard kamers, acht comfort kamers, één suite, één familiekamer en één kamer voor één persoon. Voor ontbijt, lunch en diner schuift u aan bij Restaurant Vlint21 (in-pandig in het hotel). Hotel Bieze ligt in het hart van dorpje Borger (4900 inwoners) in de provincie Drenthe. De omgeving van Borger wordt gekenmerkt door de schitterende, landelijke en bosrijke landschappen. Het bedrijf voldoet aan alle huidige eisen en beschikt over een eigen parkeerterrein voor 24 auto's.



EMMEN EETCAFÉ LADY'S BURGER

Ben je op zoek naar een instap klaar horecabedrijf met karakter, bestaande klantenkring en groeipotentie? Dan is dit je kans. Eetcafé Lady's Burger is een sfeervolle lunchroom, eetcafé én snackbar in één, gelegen op een populaire en drukke doorlooplocatie (vanaf het station) in Emmen. Het bedrijf is volledig ingericht en voldoet aan alle wettelijk gestelde eisen. Gasten beschikken over ca 50 zitplaatsen zowel binnen als op het zonnige terras. De sanitaire voorzieningen zijn prima en er is voldoende opslagcapaciteit. Klaar voor gebruik – nette inrichting, gezellige uitstraling. Hier moet je niets meer aan doen. Bewezen concept – een loyale klantenkring én een populair menu.



Edens Makelaars
makelaars in horeca

Edens Makelaars Polluxweg 15, 8938 AZ Leeuwarden
tel. 058 216 2423 • www.edensmakelaars.nl

Swatkiekers

MEINDERT SCHROOR



Met ut fetrek fan Sportclub Cambuur naar ut Kooistadion is ut sewat seuven hektare groate 'Sportpark' Cambuur wat ferweesd komme te lêgen tus-sen Insulindestraat en Coopmansstraat (Foor de wat ouwere Liwwadders de Marathonstraat, kom ik se noch even op teruch) en tussen Cambuurplein en Archipelweg.

Ut Sportpark en stadion wudden inne krisistyd fanne dettiger jaren anleid in werkferskaffing en opend in september 1936. Met pipegaal en kroaden waren de noeste werkers even moai fier jaar inne slach weest om 'n stuk of tien weilannen tot 'n sportterrein te trânsformieren. Myn indruk is dat de mannen bepaald gien 'chaussures d'avancer' an hadden. (awesearskúnen, seas ik al earder in dizze kolommen bewoord hew: Frâns en Liwwadders binne de moaiste talen en naar ik my oait deur oanse hoofdredakteur en oprichter de hear A.V. ferteld laten hew is dit blad oek in Parijs geboaren). Nou mut ik wel sêge dat ut gebiet dat anpakt wudde met twaalf hektare sewat ut dubbele was van de seuven bunders waarmet ik dit epistel opend hew. Dat sit se. Oek inne dettiger jaren waren dur swatkiekers en om dy de wyn út de seilen te nimmen was om 't geheel 'n vijf meter brede singel met bomen docht 'om het uitzicht uit de omringende straten op de speelvelden zoveel mogelijk te belemmeren'. Ik wú mar sêge. En ut Cambuurplein hoorde fanself oek tot ut geheel.

Wat gebeurde d'r nou se-al. Earst wudde de boel met klei en sand ophoogd. Anslútend wudde drainage inleid. Ut tefeul an water fedween fia un elektrisch gemaaltsje an ut Kalverdykje (se'n bitsje waar nou de Egelantierstraat is). Ferfolges wudde gras insaad, rolt en bemesten. Tenslotte kwamen de opstallen, hoofdtribune en se. Un paar weken naar de oplevering wudde de naam bekend maakt: Gemeentelijk sportterrein 'Cambuur', weldra Sportpark Cambuur. Gien hasses dy dat sei fansels, ut was en is gewoan

Cambuur en ut lei dan oek foor de hand dat toen vv Liwwadden, alias De Klomp, teruchkearde naar ut amateurfoetbal, de nije profklub de naam Cambuur kreeg. Mar, waar woanden trouwes

dy lui dan dy't sonder bomen swat kieke konnen? Fanút de in 1927-28 boude Balidwas-, Lombok- en Soendastraten keken jou de fekearde kant op of kregen jou un stieve nek. De Insulindestraat foor sefer dy langs de sportvelden liep kwam pas in 1942 tot stand. Teugen dy tyd waren de boomkes noch krekt nyt hoog genoeg om over heen te kieken mar hoe dan oek hielden jou un doaie hoek over. Oek de bebouwing anne Marathonstraat kwam pas ruum tien jaar na de opening van ut Sportpark gereed en neffens my gold dat oek foor de bebouwing an ut Cambuurplein waarat nou de Lidl sit. Bovendien belemmerde toen oek al de tribune jouw útsicht as swatkieker. Dy bomen anne Marathonstraat sallen tien jaar na dato hoog genoeg weest hewwe om de bovenwoaning in dy straat ut frije sicht op de foetbalarena te benimmen. Anne Archipelweg duurde ut noch langer ear at Beter Wonen syn dupleksen út de grond stampst had en boven súden je un grouwelige ferrekieker noadech had hewwe om ut spul fergees te anskouwen. Begin jaren sestech kwamen dur lichtmasten en un hek om ut hele terrein. By un rondleiding deur Kooi in anbou hew ik mij fertelle laten dat un nustje daarfan ophongen wudde sallen in de rúntes foor speulers en supporters. Dat doët my goed. Myn fader saleger, onderhoudsmonteur by de Condens, het saves noch bij bijbeunt om dy hekken in elkaar te lassen. Daar kochten myn ouwelui destyds – 1960 – inne Vuurdoornstraat woanachtech hun earste tillefysy (in Loewe Opta) fan. Daar konnen jou oek foetbal op siën.

Nou't ut sportgebeuren fan dizze ikoanyse plek ferdwint, sú ik dur hyr foor pleite wille, om ter ere fan de sport, de Coopmansstraat gewoan wear Marathonstraat te noemen. Dat is ut foor my, ik kom d'r geregeld noch deur, altyd bleven.

VERENIGING PLATFORM EÉN- EN TWEEPERSOONSHUISHOUDENS LEEUWARDEN (VERENIGING P.E.L.)

PROBLEMEN MET VERHUURDER? WONINGTOEWIJZING? UITKERING? AANVRAAG MINIMAREGELINGEN?

BEL SNEL PEL! 058-2671636 OP WERKDAGEN VAN 14.00-17.30 UUR. B.G.G.

MAIL VERPEL@ONLINE.NL

BEKIJK DE VERKIEZINGSSPECIAL
OP HET YOUTUBE-KANAAL VAN HET
STADSLAD LIWWADDERS (OPNAME OP
25 OKTOBER IN DE BOEKENPASSAGE)



HOE GAAT HET MET 50PLUS?

50PLUS is er klaar voor. 50PLUS doet op 29 oktober mee aan de Tweede Kamerverkiezingen. Op het stembiljet is dat Lijst 20. Met Jan Struijs, ex-voorzitter van de Politievakbond heeft 50PLUS een lijsttrekker die stevig in zijn schoenen staat.

Wat zijn de belangrijkste verkiezingspunten voor 50PLUS?

Dat zijn de punten: inkomen, wonen, zorg en veiligheid. Zo willen wij maximale aandacht voor de veiligheid voor alle Nederlanders. Maar zeker ook voor de ouderen! Want nep-agenten en nep-bankmedewerkers aan je deur, daarmee moet het afgelopen zijn.

Maar waar 50PLUS vooral op gaat letten zijn de AOW-uitkeringen. Na de verkiezingen kan politiek Den Haag zomaar plotse-ling met de AOW aan de haal gaan. Er zijn nu al geluiden om de AOW voor alleenstaanden af te schaffen. Alleenstaande AOW'ers ontvangen nu circa €1.612,44 per maand, voor gehuwden/samenwonenden AOW'ers is dat circa €1.103,97 per persoon. Afschaffen van de AOW voor alleen-

Stem Herman Nota
lijst 20 nummer 20

Handen af van de AOW!
AOW-ers gaan geen AOW premie betalen!
AOW voor Alleenstaanden wordt niet afgeschaft!
De koppeling AOW met minimum loon handhaven!

Toewerken naar duurzame landbouw, met gesloten kringloop van grondstoffen, nutriënten en energie.
Duurzaam Biodivers Natuurbeheer inrichten, samen met de boeren. Die daarvoor passend belonen!

Betaalbaar en duurzaam wonen,
voor starters en voor senioren (levensloop bestendig)!
Verantwoord bijbouwen in de friese woonkernen.

*"Mear Friezen yn 'e Twadde Keamer?
Ja, omdat Fryslân feilich en bewenber bliuwe moat!"
"Elke regio telt! Hiel Fryslân en foaral ek Noard Fryslân!"*



'Met Jan Struijs, ex-voorzitter van de Politievakbond heeft 50PLUS een lijsttrekker die stevig in zijn schoenen staat'

Stel dat AOW'ers over hun inkomen ook nog eens AOW-premie moeten gaan afdragen. Dan gaat elke AOW'er zonder aanvullend pensioen er ruim €190,- op achteruit. AOW'ers met een aan-

van de AOW'ers. En let wel, veel AOW'ers hebben geen aanvullend pensioen. En als je als AOW'er wel een aanvullend pensioen geniet, is dat fijn. Maar let wel: het gemiddelde aanvullende pensioen is €8000,- per jaar. Dat is circa €650,- in de maand bruto. Veel AOW'ers kunnen dus geen aanslag op hun inkomen verdragen.

staanden betekent dat de alleenstaande AOW'er ruim €500,- bruto in de maand minder krijgt! Dat is een forse aderlating.

dan nog meer AOW-premie afdragen. De alleenstaande AOW'er krijgt dan de zwaarste last voor zijn kiezen.

Afsluitend: ik wil in Den Haag namens 50PLUS op kunnen komen voor de AOW'ers/gepensioneerden. Een stem op mij, Herman Nota lijst 20 nummer 20 uit Parrega, is een stem tegen de eventuele aanslag op uw AOW-uitkering. Bovendien kan ik dan ook nog eens het Elke Regio Telt-verhaal flink aansturen. Immers, politiek Den Haag kijkt niet verder dan de Randstad.

Wat kun je nu over het nieuwe pensioenstelsel zeggen?

Ja, dat wordt als heel mooi en noodzakelijk gepresenteerd. Stevige verhogingen PFWZ pensioenen kopt de LC van 2 okt jl. De goede dekkingsgraad en het verlagen van de buffer zijn de oorzaken. Goed nieuws? Ja, voor de korte termijn. De gepensioneerden krijgen een hogere uitkering. Ook mijn pensioenfonds gaat de huidige buffer van 30% verlagen naar 15%. Het vrijvallende vermogen wordt verdeeld. Als de dekkingsgraad eind 2025 hoog genoeg is, worden ook de gemiste indexaties ingehaald. Maar die huidige buffers hebben een doel: de pensioenuitkeringen beschermen tegen grote beursdalingen. In de crisis van 2008 verdampte 25% van ons pensioenvermogen. Als dat in de toekomst weer gebeurt, kan het pensioenfonds dat onvoldoende opvangen. Het gevolg: lagere opbouw en lagere uitkeringen. De gepensioneerden hebben daar dus meteen last van. De staatsschulden van Amerika, Frankrijk, Italië en Spanje zijn heel groot. Dat gaat een keer gigantisch fout. Advies aan gepensioneerden: zorg na de overgang meteen voor een extra eigen spaarbuffer. O ironie, de banken zien nu extra spaargeld binnenstromen. Het zijn juist de banken die in 2008 de crisis veroorzaakten. De rijksoverheid ziet meer inkomstenbelastingen binnenstromen. Is het toch allemaal weer kortetermijnpolitiek. Ik snap niet dat pensioenfondsbestuurders daarin meegegaan zijn.

Blijft de vraag waarom politiek Den Haag die AOW-uitkeringen zou willen verlagen. De Rijksoverheid heeft een AOW-financieringsprobleem door alle verleende loonheffingskortingen. Al die heffingskortingen zorgen er voor dat de werkenden gemiddeld maar 5-6% over de eerste belastingschijf aan AOW-premie afdragen. Dat zou 17,8% moeten zijn. Veel ZZP-ers dragen helemaal geen AOW-premie af. Tja, er komt gewoon te weinig AOW-premie binnen. Politiek Den Haag moet zich realiseren, dat je met heffingskortingen inkomenspolitiek bedrijft in het voordeel van de werkenden. Het is niet eerlijk om daar de AOW'ers voor op te laten draaien.

Er wordt gewoon veel te weinig premie afgedragen. Het CBS heeft daarover gepubliceerd op 26 juli 2025. Het CBS stelt dat in 2024 is voor het eerst meer dan de helft van de uitkeringen van de Algemene Ouderdomswet (AOW) zijn gefinancierd uit algemene middelen. Dat is bijna 6% van alle overheidsuitgaven in 2024. Daar heeft NRC Media een artikel over gepubliceerd. Een paar dagen later stond dat artikel in de Leeuwarder Courant.

Moeten de mensen met een AOW-uitkering daarvoor de rekening betalen? 50PLUS is mordicus tegen. Dat moet anders en beter! Daarom moet 50PLUS terug in de Tweede Kamer om voor de AOW'ers op te komen. Die discussie moet degelijk en goed voorbereid gevoerd worden in de Tweede Kamer. En juist 50PLUS is daar de aangewezen partij voor.

Als het AOW-inkomen verlaagd wordt, kunnen AOW'ers dan wonen en zorg nog wel betalen? Politiek Den Haag heeft onvoldoende aandacht voor de belangen

DE RODE LOPER

ArtFair

VRIJDAG 7, ZATERDAG 8 EN ZONDAG 9 NOVEMBER

!WELKOM!

12
KUNSTENAARS
HALEN VAN ALLES UIT
DE KAST EN VAN DE
BOVENSTE PLANK

**MINNE
PRYSTER
SPEELT
ZONDAG**
16.00 UUR-17.00 UUR

WINKELIERS VAN
DE ST. JACOBSSTRAAT
STELLEN ETALAGE-
RUIMTE BESCHIK-
BAAR VOOR EEN
RAAMEXPOSITIE

derode + loper

SINT JACOBSSTRAAT 32
LEEWARDEN
TUSSEN TREINENPASSAGE
EN FIETSENSTALLING
GEOPEND IEDERE DAG
BEHALVE MAANDAG
VAN 11-17 UUR
'S ZONDAGS VANAF 13 UUR

DEELNEMENDE KUNSTENAARS Wilco van Dijk, Gijs Gebel, Keith Brighthouse, Gert-Jan de Ruijter, Anton Feddema, Oscar B'Jansen, Mark Nederhoed, Harm Langenberg, Wilco van Dijk, Henk van Setten, Francoise Gebel, Hilda G van der Veen

Vergaderen | Lunch | Diner | Borrel




De Hofdame

Aan de voet van de Oldehove!

www.de-hofdame.nl



KN KEUKEN
RENOVATIE
n e d e r l a n d

Regio Leeuwarden

- ◆ nieuwe keukendeuren
- ◆ nieuwe scharnieren
- ◆ nieuwe werkbladen
- ◆ nieuwe apparaten
- ◆ nieuwe kranen

Als het om de euro's gaat!

keukenrenovatienederland.nl

06 - 2856 3755



Eddy & Henny:

**'Wel de wereld-
problemen
oplosse, maar
de familie de
hersens inslaan'**

EDDY 'Ut gaat hier sien gangetje. We skarrele wat in ut hús rond.'

HENNY 'Af en toe even op de fyts de stad in. Even kieke bij de mopperaars.'

EDDY 'Se wille nyt stemme. Se hewwe dur gien fertrouwen meer in.'

HENNY 'Ik sêg dan: ut is un peiling, een stemming. Je mutte nyt gelyk denke dat je gelyk krije.'

EDDY 'Dan beginne se over de wereldproblemen.'

HENNY 'Se hewwe oek altyd wel un oplossing foor die wereldproblemen. Dan fraach ik hoe ut is met de familie. Dan krij ik te horen: Daar prate we al jaren niet met. Die slaan ik liever de hersens in. Wel de wereldproblemen oplosse kenne, maar de familie de hersens inslaan.'



*U kunt met ons uw wensen bespreken voor uw uitvaart.
Neem daarvoor vrijblijvend contact met ons op.*

MANNING
Uitvaartzorg



met liefde geregeld
ongeacht uw verzekering of lidmaatschap

058 - 844 83 65 | www.manninguitvaartzorg.nl

HoutbouwdeBruin

Dé specialist in geïmpregneerde houtbouwproducten

De Swette 1c, 9269 RC, Feanwâlden | www.houtbouwdebruin.nl | Telefoon: 06-22510084



MAATWERK IN HOUTBOUW

Houtbouw de Bruin is al ruim 30 jaar gespecialiseerd in houtbouw producten op maat en naar wens gebouwd. U heeft bij ons een grote keus uit diverse houtsoorten en profileringen. Uniek is ons assortiment geïmpregneerd vuren-hout in maar liefst 7 verschillende kleuren.

TUINHUIZEN & KAPSCHUREN

Op zoek naar een prachtig tuinhuis met platdak en eventueel uitgebreid met een overkapping? Of eindelijk ruimte voor een fraaie landelijke kapschuur met overkapping? Wij maken deze luxe modellen in elke gewenste afmeting.

Inspiratie nodig? Bezoek dan ook eens onze website en bekijk de voorbeelden van de vele modellen die wij reeds hebben geplaatst.



LUXE TUINKAMERS MET OF ZONDER BERGING

De huidige trend van afgelopen jaar! Onze luxe tuinkamers volledig op maat gemaakt en inclusief glazen schuifwand. Uiteraard naar wens voorzien van een houten vloer en fraaie binnenbetimmering naar keuze. Leverbaar in diverse profileringen en kleuren. Bezoek vrijblijvend onze overdekte showroom en wij laten u graag de mogelijkheden zien.



HOUTBOUW DE BRUIN - BUITENGEWOON GOED IN KWALITEIT EN PRIJS!

KANTOREN
VERGADEREN
FLEXWERKEN
LUNCHEN



Op zoek naar een
dynamische werkplek
of vergaderlocatie?

Bekijk ons aanbod op
www.crystalic.nl



LEEWARDEN | FRANÇOIS HAVERSCHMIDTWEI 2 | 8914 BC | THE NETHERLANDS

